

Kanuni Ya Kijamii Ya Kanisa La Muungano Wa Methodisti

YALIYOMO / UKURASA WA YALIYOMO

UTANGULIZI	5
YALIYOTANGULIA	8
JAMII YA VIUMB VEYOTE	12
Utangulizi	12
Uumbaji katika Hatari	12
A. Uharibifu wa Mazingira ya Asili (Écosystèmes)	12
B. Kuongezeka Kwa Joto/Kivukutu Duniani na Mabadiliko ya Hali ya Hewa ...	13
C. Utetemezi wa Mafuta ya Asili (Dépendance kwa ma Énergies Fossiles) ...	13
Usimamizi/Uchungaji wa Uumbaji	14
A. Ubaguzi wa Rangi za Kimazingira (Environmental)	14
B. Sera na Utendaji Endelevu (Politiques et Pratiques Durables)	15
C. Haki ya Chakula	15
D. Kutunza/Kujali Viumbe Vyote	16
E. Kulinda Anga ya Juu (Espace)	16
F. Kuthibitisha Sayansi na Hekima ya Kienyeji (Sagesse Traditionnelle)	16
JAMII YA UCHUMI (LA COMMUNAUTÉ ÉCONOMIQUE)	19
Utangulizi	19
Magumu ya Kiuchumi /Changamoto za Kiuchumi	19
A. Utandawazi	19
B. Umasikini na Kukoseka Usawa Katika Mapato (Pauvreté et Inégal ités de Revenus)	20
C. Biashara wa Binadamu (Trafique Humain) na Utumwa	20
D. Rushwa (Corruption), Ufisadi (Corruption Politique) na Kuhonga/Kata Milomo	21
Haki ya Kiuchumi (Justice Économique)	21
A. Kununua Vitu kwa Uangalifu (Consomérisme Responsable)	22
B. Kilimo, Kuvuga na Uzalishaji/Mavuno wa Kilimo	22
C. Heshima ya Kazi	23
D. Sabato na Wakati wa Kujifanywa Upya/Mapumziko	24
E. Majukumu ya Mashirika (Responsabilité des Entreprises)	24
JUMUIYA ZA KIJAMII (COMMUNAUTE SOCIALE)	27
Utangulizi	27
Jamii ya Malezi (Communauté d' Encadrement)	27
A. Familia	27
B. Wasiofunga Ndoa/Waseja (Célibataires)	28
C. Uhusiano wa Jinsia wa Kibinadamu (Sexualité Humaine)	28
D. Ndoa (Mariage)	28

1. Ndoa ya Watoto Wadogo	29
2. Ndoa ya Wake Wengi (Polygamie)	29
3. Talaka/Kukatalana (Divorce)	30
Masuala Mengine ya Kijamii (Social)	30
A. Matumizi Mabaya ya Madawa ya Kulevyia, Kileo/Pombe, na Tumbaku .	30
B. Uchokozi/Uonevu (Kaoneo) na Aina Nyingine za Vurugu (Violence) ...	31
C. Ukoloni, Ukoloni Mamboleo (Néocolonialisme) na Matokeo Yake ...	31
D. Kifo/Lufu Katika Heshima (Mourir dans la Dignité)	32
1. Matunzo/Huduma wa Uaminifu wa Watu Wanaokaribia Kufa .	32
2. Euthanasia/Uuaji wa Huruma na Kujiua (Suicide)	33
E. Kucheza Kamari/Kuchezeya Feza	34
F. Usawa wa Kijinsia (Égalité de Sexes) na Aina Nyingi Mbalimbali (Diversité)	34
G. Teknolojia ya Vyombo vyta Habari na Mawasiliano (Communication) ...	35
H. Pornography	36
I. Majaribio/Uchunguzi wa Matibabu na Utafiti (Expérimentation Médicale et Recherche)	36
J. Kipaji/Zawadi ya Viungo (Organes) na Upandikizaji (Transplantation) ..	37
K. Afya ya Uzazi na Kutosha/Utoaji wa Mimba	37
L. Ubaguzi wa Rangi (Racisme), Kiburi cha Kikabila (Ethnocentrisme) na Ukabila (Tribalisme)	39
M. Kusumbuliwa (Harcèlement), Kutendwa Vibaya (Abus) na Kushambuliwa (Aggressions) Kingono (Sexuels)	39
JAMII YA KISIASA (LA COMMUNAUTÉ POLITIQUE)	42
Utangulizi	42
Majukumu (Responsabilités) ya Serikali	42
A. Kanisa na Serikali	42
B. Kutotii wa Kiraia (Désobéissance Civile)	43
C. Haki Adilishi (Justice Réparatrice)	43
D. Adhabu/Hukumu ya Kifo/Lufu	44
E. Haki/Sheria ya Uhali (Justice Pénale)	44
F. Vita na Huduma ya Jeshi (Guerre et Service Militaire)	45
Haki za Msingi na Uhuru (Droits Fondamentaux et Libertés)	46
A. Utunzaji wa Afya (Soins de Santé)	47
B. Watoto na Vijana	48
C. Wazee na Kuzeeka (Personnes Agées et Vieillissantes)	48
D. Wanawake na Wasichana (Filles)	49
E. Wanaume na Wavulana (Garçons)	49
F. Jamii ya Kienyeji, ya Asili na Wenyeji wa Asili wa Australia	50
G. Wahamiaji (Migrants), Wahamiaji (Immigrants) na Wakimbizi (Réfugiés) ...	50
H. Watu Wenye Ulemavu (Personnes Handicapées)	51
I. Mwelekeo wa Kijinsia (Orientation Sexuelle) na Utambulisho wa Kijinsia (Identité de Genre)	51
J. Dini Ndogondogo / Wachache wa kidini (Minorités Religieuses)	52

UTANGULIZI

Kanisa la Muungano wa Methodisti, ikiwa ni pamoja na ma Baraza/mili yake mtangulizi (iliyo mtangulia), ina/iko na historia ya muda mrefu na tajiri kwa sababu ya kuhangaikia haki za kijamii. Washiriki/Wamemba wa kanisa lake mara nyingi wamechukua msimamo wao wa uwazi katika masuala (questions) yenye utata/magumu (complexes) yanayohusia na/yanayotegemea kanuni za Kikristo. Pamoja na kufanya matendo ya huruma, mwanzilishi (fondateur) wa kikundi la methodisti, John Wesley, alizungumza waziwazi nakupinga (opposer) unyanyasaji (abus) wa wanyama, matumizi mabaya (exploitation) ya watu maskini, na matumizi ya binadamu kama vitu binafsi (bien personnel). Kufuatana na hatua (traces) ya Wesley, washiriki wa kwanza wa kikundi cha Methodisti walionyesha mapema upinzani (opposition) wao kwa biashara (commerce) ya watumwa, magendo (trafic), na vitendo vya kikatili (treatements cruels) ya wafungwa. Vivyo hivyo, Kanisa la Muungano Wa Mandugu (UBC) walililaani (condamner) vikali utumwa.

Mnamo mwaka wa 1908, Kanisa la Maaskofu la Methodisti/MEC (Kaskazini) lilikuwa dini ya kwanza ya kupitisha imani ya dini (credo) la Kijamii, ambayo iliita “haki sawa (égalité des droits) na haki kamili kwa watu wote katika hatua zote za uzima.” Katika miaka kumi ijayo maneno kama hayo zilikubaliwa na Kanisa la Maaskofu la Methodisti/MEC (Kusini) na Kanisa la Protestanti la Methodisti (MPC). Kanisa la Muungano wa Mandugu la Kiinjilisti/EUB ilipitisha neno ya Kanuni za Jamii mwaka wa 1946 wakati wa kuunganishwa kwa Muungano Wa Mandugu na Kanisa la Kiinjilisti. Mwaka wa 1972, miaka minne baada/kisha ya kuungana mwaka wa 1968 wa Kanisa la Methodisti na Muungano wa Mandugu la Kiinjilisti (EUB), Mkutano Mkuu wa Kanisa la Muungano wa Methodisti ilipitisha taarifa mpya ya Kanuni za Jamii, ambayo ilirekebishwa (reviser) mwaka 1976 na kwa kila Mkutano Mkuu iliyofuata. Mnamo mwaka 2008, Mkutano Mkuu uliongeza litania ambayo inaabatana na Imani ya Dini (Credo) la Kijamii.

Kanuni za Kijamii sio sheria za kanisa. Badala yake, zinawakilisha (representer) juhudi/nguvu (efforts) la kabisa za maombi za Mkutano Mkuu wa kuzungumza kuhusu masuala ya ulimwengu wa kisasa kutokana na mtazamo wa kimsingi la kibiblia na la kiteolojia unaozingatia mila (traditions) yetu ya Muungano wa Methodisti. Hivyo, Kanuni za Jamii ni mwito kwa uaminifu na ushiriki wa kijamii kwa nia ya kuongoza na kushawishi katika ubora wa roho ya kinabii. Zaidi ya hayo, zinawajaribu washiriki wote wa Kanisa la Muungano wa Methodisti ili wafanye mafikiri (reflection) ya kimakusudi pamoja na kuhamasisha/kukankamisha (encourager) masungmuzo makusudi kati ya imani na desturi mbali mbali. (Angalia¶ 509.)

Kanuni za Kijamii pia ni ujumbe uliyo hai (document vivant). Kwa kutambua mabadiliko muhimu yaliyofanyika katika Kanisa la Muungano wa Methodisti zaidi ya miaka 50 iliyopita, ikiwa ni pamoja na maendeleo makubwa katika Afrika, Ulaya na Ufilipino, Mkutano Mkuu wa 2012 uliamuru (décider) kuwa Kanuni za Jamii zirekebishwe (revision) kwa kusudi ya kuongeza tegemo (base) yao ya kitheolojia, ufupi (concision), na mafaa ya kimataifa. Kukamilisha kazi hii, Bodi Mkubwa ya Kanisa na Jamii ilitafuka kwanza mapendezeko (recommendations) na mashauri kwa njia ya vikao (consultations) vilivyo fanyika katika kila mmoja wa Mikutano la Kati (Jurisdiction) tano za Marekani na wengi wa ma Conferences Centrales injee ya Merekani. Rasimu (brouillon) ya kwanza ya Kanuni za Kijamii ambazo zilizorekebishwa (révisés) zilifanywa na timu (équipe) sita ya wandishi, ambazo washiriki/wamemba wake walionyesha tofauti (diversité) mbalimbali za kanisa. Kufuatia hilo, Timu ya Marekebisho ya Mhariri (Equipe Editoriale de Revision) ilifanya ukamilifu (perfection) wa rasmi ya ziada, kulingana na maoni yaliyopatikana kupitia tafiti (enquête) za

UTANGULIZI

mitandao, majadiliano makubwa na mikutano ya ma Conference Centrale na ma Conference ya kila mwaka, na maoni yaliyotakiwa kutoka kwa wasomi wa Muungano wa Methodisti, maaskofu, ma baraza/miili ya kanisa na viongozi katika kanisa (dénomination).

Maoni ya Mhariri za Kipekee (Notes Editoriales Speciales)

Katika Kanuni za Kijamii, neno “sisi” linapotumiwa katika masimulizi yenyewe kumaanisha hasa Mkutano Mkuu na mpana zaidi kwa washiriki wa Kanisa la Muungano wa Methodisti. Isipokuwa kama ilivyolezwa vinginevyo, neno “kanisa” linamaanisha hasa Kanisa la Muungano Wa Methodisti badala ya, kwa mfano, Kanisa la Ulimwengu Wote Mzima.

YALIYOTANGULIA (PRÉAMBULE)

Sisi, watu walioitwa Muungano Wamethodisti, tunahakikisha/tunathibitisha imani yetu kwa Mungu mwenye uzima/aliye hai, ambaye aliumba kila kitu ambacho kilicho na kinachojulikana kuwa ni kizuri, na akaumba binadamu kwa mfano wa Mungu mwenyewe. Tunamshukuru kwa ajili ya Yesu Kristo, umbo mpya wa upendo wa Mungu na Mwokozi wetu, ambaye anaokoa na kuponya uhusiano (relation) wetu na Mungu. Tunaamini katika harakati (mouvements) za Roho Mtakatifu, ambazo zinabdalilisha maisha ya wanadamu na uumbaji wote. Zaidi ya hayo, tunatangaza imani yetu kuwa neema ya Mungu inapatikana kwa wote na “nimejua kabisa ya kama wala mahuti, wala uzima; wala malaika, wala mamlaka, wala wenye uwezo; wala yanayotokea sasa, wala maneno ya sasa, wala maneno yatakeyokuja; wala yaliye juu; wala yaliyo chini, wala kiumbe chochote kingine hakitawenza kututenga na upendo wa Mungu yaliyo ndani ya Kristo Yesu Bwana yetu” Maandiko Takatifu Ya Mungu: Biblia: (Waroma. 8:38–39).

Kuanzia mwanzo, Mungu alituita katika agano, tukiwa tumefungana/tumeshikamana pamoja na Mungu, pamoya na mutu na mwenzake (mwenzio), na pamoja na uumbaji wa ajabu wa Mungu. Mungu alituita, zaidi, kuishi kwa upendo katika uhusiano (relations) huo na kuwa wasimamizi /wachungaji wa dunia iliyoumbwa na Mungu, ili tulinde vema bustani (jardin) ya Mungu. Tunapofanya sehemu yetu katika utonzo/uchungaji wa uumbaji, tunavyokubali/tunaruhusu sehemu nyingine zote za uumbaji kutimiza majukumu (rôle) yao tofauti katika uhusiano la agano yao na Mungu (Mwanzo.2:7–15). Kulingana na amri ya Yesu, tunapaswa kupendana: “Kama mimi nilivywapenda, ninyi mupendane vilevile. hivi, watu wote watajua ya kuma ninyi ni wanafunzi wangu, kama nyinyi mukiwa na mapendo nyinyi kwa nyinyi” (Yoane 13:34–35).

Kwa kuwa tumeumbwa kwa mfano wa Mungu ili tuishi katika agano pamoya na Mungu na vile vile pamoya na ulimwengu, tunaheshimu heshima (dignité) za viumbe vyote na kuthibitisha wema wa maisha. Tukijua kwamba tunaishi katika neema ya Mungu, tunaweza kutubu/kukiri zambi zetu. Tumeshindwa kumupenda Mungu kwa miyo yetu yote, roho, akili na nguvu, na kupenda jirani zetu kama sisi wenyewe. Tumeshiriki katika mifumo (systèmes) ya kijamii isiyo ya haki (injuste) na ya uharibifu wa maisha. Hatukuwa wasimamizi/wachungaji (intendants) waaminifu wa uumbaji wa Mungu, wala hatupitia thamani/bei (valeur) ya jukumu (rôle) ambalo kila sehemu/ kipande ya uumbaji ina weza kucheza kwa kusudi ya ustawi ya ulimwengu wa Mungu. Zaidi ya hayo, hatukumfuata Yesu Kristo kwa kugawanya/kukabula mapendo na kumutendea wema “mumoja wa hawa walio wadogo” (Mat. 25:45). Tumejifunga miyonini sisi wenyewe kwa uongozi wa Roho Mtakatifu ya Mungu katika ushirikiano (relations) wetu wa kila siku na familia ya kibinadamu pia na ushirikiano na dunia. Tumeshindwa/ tumeanguka, na bado/lakini Mungu anaendelea kutupenda.

Tunashukuru kwa mapendo ya Mungu ambayo inatusamehe na kututakasa. Mapendo hiyi imetolewa kwetu na kwa wote na kutuchochea/kutupeleka kuelekeaa mapendo kamili. Kwa neema ya Mungu, tunaitwa kuwa zaidi kama-Kristo, na hivyo kuwa na rehema, haki na huruma. Tunapoitikia/tukijibu kwa mwito huu, tunatafuta kumufuata Yesu, ambaye alitoa mapendo yasio na mipaka kwa wote-watoto, aliyetengwa (exclu), waliohukumiwa na kuchanganyikiwa. Yesu anaita kila kizazi kuwa katika utumishi/uanafunzi wa moyo wote: kufungua miyo yetu kwa watu tunakutana nao kila siku; kufanya vitendo vya huruma kwa familia zetu na majirani; kuheshimu heshima (dignité) na thamani/bei (valeur) ya watu wote karibu na mbali; kutambua mifumo (ma systèmes) ambayo inayoharibu maisha ya binadamu kwa umasikini, vita na kutengwa (exclusion); na kutetea/

kusemea haki (justice) na huduma (esprit d'entraide) katika makanisa yetu, jamii na miundo ya jamii (ma structures sociales.) Mungu anatuita zaidi kuwa wawakilishi/wasimamizi (intendants) wa uumbaji, kutunza mbingu na maji, udongo na mimea (plantes), na viumbe vyote.

Tunamshukuru kwa zawadi nzuri ambayo Mungu alitupa ya Kanisa la Ulimwengu na kwa maadili ya Kikristo (valeurs chrétiennes) yaliyo ndani ya desturi/tamaduni (tradition) ya Wesley na katika Kanisa la Muungano wa Methodisti. Tunatambua kwamba Mwili wa Kristo uko na vipande vingi/sehemu nydingi, na zote ziko muhimu (précieux). Kwa hiyo, tunaheshimu tofauti (differences) kati ya Mwili wa Kristo, ikiwa ni pamoja na tofauti katika kusikiya/kuelewa na kuonyesha imani, katika zawadi na vitendo nya huduma (ministère), na katika mambo iliyoona maishani (expériences de vie), ambayo yamepatikana kwa njia ya kikabila, tamaduni (ma cultures), jamii (communautés), uwezo, umri/myaka, mwelekeo wa kijinsia na jinsia (sex). Tunathibitisha (affirmer) imani yetu kwa thamani kubwa ya kila mtu ambaye Mungu anatoa/anamupa zawadi ya kipekee. Tunafanya upya (réaffirmer) ahadi (engagement) yetu kuwa mashahidi (témoins) waaminifu wa injili katika maisha yetu ya kila siku na kazi na kukuza/kukazisha ushuda wetu kama kanisa.

Uachanisho/tofauti ni zawadi ya bei (valeur) pia ni changamoto kubwa. Inaweza kunyoosha/kurefusha uwezo wa kanisa wa kuishi na kuhudumu (rendre service) kwa uaminifu (fidèlelement). Hata hivyo Mungu anaita kanisa letu kufanya utumishi/ufiasi wenyewe magumu, na Yesu kama mwongozo wetu na Roho Mtakatifu kama nguvu zetu za kila siku.. Kwa usaidizi wa Mungu, tunaitika/tunakubali changamoto ya kufuata wito wa juu “kutenda haki, na kupenda rehema, na kutembaya kwa unyenyekevu na Mungu wako” (Mik. 6:8). Sheria ya kawaida ya John Wesley inaendelea kuhamasisha (ku inspirer) Muungano ya Wamethodisti kwa vitendo viaminifu ambavyo havitafanya madhara (nuire à), kufanya mema, na kufuata maagizo/mipango ya Mungu.¹ Tunatambua changamoto iko mbele ya kanisa ili kushirikiana (participer) na uaminifu na huruma kwa kusikiliza sana, mazungumzo magumu na huduma (ministère) ya pamoja, hata wakati hatukubaliana juu ya mambo yote.

Tunakubali (tuna reconnaître) kwamba kanisa ni mwili inaoishi ambao imekusanyika kutoka vipande/sehemu nydingi na nya mbalimbali/tofauti nya jumuiya (communauté) ya kibinadamu. Kwa hiyo, umoa wa imani, maoni, na desturi (pratique) hajawahi/hajabado kuwa tabia ya kanisa tangu mwanzo. Tangu wakati wake wa mwanzo, kama inavyoonekana katika Injili, barua za Paulo, Matendo ya Mitume, na maandiko mengine ya Agano Jipy, ufahamu mbalimbali na mabishano (polémiques) juu ya mambo mengi yamekuwa hali halisi ya maisha. Kwa hiyo, wakati wowote maoni mbalimbali yenye kuachana imetokea katikati ya Wakristo, wengine kati yao wanaendelea kugawanisha/kukabula kanisa kabisa hata kwa wakati wa leo, Wakristo waaminifu wanapashwa kukabiliana na (ku affronter) mapambano (conflits) na hata kuvunjika kwa miyo (désespoir) yao, na sio kufunikia/kuficha maoni ya kwachana/tofauti na madai ya uwongo (allégations ya bongo) ya makubaliano au ya kuwa na sauti moja. Badala yake (au contraire), kanisa inahitaji kwitika/kukubaliana migogoro/fujo na ujasiri (courage) na uvumilivu tunapotafuta pamoja kutambua (discerner) mapenzi ya Mungu. Kwa ufahamu huu na kujitolea, tunaahidi/tunalaka (promettre) sisi wenyeewe kukubali na kuitika na ujasiri (courage), imani, na kitumaini mashaka hayo yanayotokea kati yetu, na kuyaitika kama ushahidi (preuves) ya kwamba Mungu bado hajamaliza kutuchonga (sculpter) sisi kuwa watu wa Mungu.

Kwa kutambua kwamba Mungu ni Muumba wetu, Mkombozi na Mlezi, tunatafuta

¹“Sheria ya kawaida ya Kanisa la Methodisti: Asili (Nature), Umbo, na Sheria ya Kawaida ya our Muungano wa ma Jamii,” Kitabu Cha Discipline cha Kanisa La Muungano Wa Methodisti (Nashville: Nyumba ya Kuchapisha la Kanisa la Muungano Wa Methodisti, 2016).

YALIYOTANGULIA (PRÉAMBULE)

kutangulisha maisha yetu na kushuhudia (témoigner) juu ya Mungu. Tuna uhakika kwamba hakuna kitu kinachoweza kututenganisha na neema ya Mungu, na kwamba shahidi wa kijamii wa kanisa ni ushuhuda wa neema hiyo. Kwa usaidizi wa Mungu, tunaahidi (tuna promettre) kugawanya (ku partager) kazi ya Mungu na kuheshimu heshima (dignité) ya kila mtu, hata wakati hatusikilizane, kutafuta akili ya Kristo, na kufuata mapenzi ya Mungu katika kila kitu.

JAMII YA VIUMBÉ VYOTE

UTANGULIZI

Somo kubwa ambalo Bwana wetu aliyebarikiwa anafundisha hapo...ni kwamba Mungu ni katika kila kitu, na kwamba tunapaswa kumwona Muumba katika kioo (image) cha kila kiumbe; kwamba hatupaswa kutumia na kuangalia kitu chochote kama tofauti (séparée) na Mungu... ambaye ametawala na kuendesha kiunzi cha uumbaji wote, na kwa kweli, nafsi/roho ya ulimwengu.²

Tunahakikisha kwamba viumbe vyote ni vya Mungu na ni vionyesho nya wema wa Mungu na matunzo yanayofaa (attention providentielle). Wanadamu/bantu, nyama zisio kuwa za kibinadamu, mimea (plantes), na viumbe vinye uwezo wa hisia (les êtres sensibles), na viumbe vingine visivyo kuwa na hisia (êtres non-sensibles) ku shirika (participer) katika jamii ya uumbaji, na ustawi wao unategemea (dépendre) na uangulari (attention) wa viumbe vyote nya Mungu. Badala ya kuona na kutenda viumbe kama/sawa vile vilivyowekwa hapa tu kwa ajili ya matumizi (usage) na matumizi (consummation) ya wanadamu, tunaitwa kufanya utendaji wa uongozi na kuishi katika uhusiano (relation) muzuri na Muumbaji na uumbaji/viumbe vyote nya Mungu (Mwa. 1:26–31; Mat. 6:26–30; Rom. 8:22–24). Tunaitwa pia kuheshimu jukumu (rôle) la kila sehemu/kipande (partie) ya uumbaji katika kuponya uumbaji wote; hivyo tunamusifu Mungu na viumbe vyote (Zab. 148) na kutambua kwamba sisi tuko sehemu ya mifumo ya mazingira (écosystème) ilio mgumu (complexe), yote yenye kuwa na bei/thamani (valeur) mbele ya Mungu.

Tunahakikisha (affirmer) wito wetu takatifu kuwa wachungaji/wasimamizi wajibu (responsable) na kuchunga na mapendo yetu yote ambayo Mungu amefanya/ameumba. Tunatambua bei (valeur) ya ndani (inherente) ya uumbaji wa Mungu, kufurahiwa (saluer) wingi wa dunia na uachanisho (diversité), na, pamoja na ukamilifu wa ulimwengu, tunamtolea sifa Muumbaji wake. Tunatambua kuwa wamemba (membres) wanaoungana na mazingira zenye kutatanika (écosystèmes complexes), mfumo tata wa viumbe (réseau complexe de la vie), yote ambayo yana mwanzo yao katika tendo la wema wa uumbaji wa Mungu.

UUMBAJI KATIKA HATARI

Tunakubali (reconnaître) kwamba vitendo nya kibinadamu visivyo kuwa endelevu (activités humaines non durables) vimeweka uumbaji wote wa Mungu katika hatari. Zaidi ya hayo, tunakirii kwamba uharibifu (degradation) pamoja na uangamizo wa wingi (destruction massives) wa mazingira ya asili unatishia (menacer) madhara (dommage) ambazo haziyaonekanaka, kuleta hatari kwa maisha ya binadamu na asiyé kuwa binadamu vilevile.

A. Uharibifu wa Mazingira (Écosystèmes) ya Asili

Ikiwa wanadamu wanafahamu jambo ili wala hawajui, sisi tuko washiriki (participants) na tuko pia wafaidikaji (bénéficiaires) wa mazingira ya asili zenye kutatanika ambayo zinavyofanyizwa (compose de) na mahusiano kati ya viumbe vilvyo na uzima (hai) kama vile wanyama, mimea, vidudu na vidudu vidogo (microorganismes), na mazingira ya kiasili ambapo viumbe ivyo vinakaa, ikiwa ni pamoja na hewa, maji na udongo.

Kutumikia vitu kupita kipimo (surconsommation) au vitu ambavyo mutu hahitaji zaidi, sera zisizofikiriwa mbali/ya muda mufupi (politiques à court terme), usimamizi mbaya

²John Wesley, "Juu ya Mahubiri ya Bwana wetu Juu ya Mlimani."

(mauvaise gestion) wa rasilimali za asili (ressources naturelles), na desturi zingine zisiyo endelevu zimetia mazingira ya asili zilizo magumu (fragile), katika hatari. Na bado, ni ayo mazingira ambayo maisha yote yanategemea. Mara nydingi, wanadamu wamekamata sehemu nydingine za uumbaji wa ulimwengu kama/sawa vitu vinaweza kutupiwa (jetable) kama takataka (ordures) na kuruhusiwa uharibifu (destruction) wa viumbe vingine vizima na makao yao ya asili (milieux naturels) kwendelya bila kusimamishwa. Zaidi ya hayo, kimekufundishwa (experiences) na masauti za watu wengi walio katika hatari imepuuzwa sana (sont largement ignorés).

B. Kuongezeka kwa Kivukutu/Joto Duniani na Mabadiliko ya Hali ya Hewa

Kuongezeka kwa kivukutu/joto duniani na mabadiliko ya hali ya hewa zilisha tayari inafanyisha (générer) hali mubaya ambazo zinahatarisha (menacer) uzima wa maisha duniani. Viwanda vinavyo ongezeka zaidi (excès de l'industrialisation), ukataji mkubwa za miti porini (déforestation), na matumizi makubwa/kupita kipimo ya mafuta ni machache kati ya vitendo vya kibinadamu ambavyo vimechangia (contribuer) kusababisha gesi za uchafu kama dioksidi kaboni (CO₂), methane, na oksidi ya nitrous (NO) katika anga (atmosphere) duniani.

Ongezeko kali katika gesi ya chafu (gaz à effet de serre) katika makumi ya miaka iliyopita imesababisha kupanda kila mwaka urefu wa/viwango vya bahari, kuongezeka kwa asidi ya bahari ya dunia, ongezeko wa ukame (sécheresses) na njala, na kuongezeka kwa matukio ya hali ya hewa kali. Wanasyansi wa hali ya hewa (wa spécialistes du climat) wanasopesha/wanaonya (alerter) kuwa nafasi la kuepuka matokeo mabaya (conséquences negatives) ya kuongezeka kwa kivukutu/joto ulimwenguni na mabadiliko ya hali ya hewa inakaribia kumalizika na kufungwa kwa haraka. Bila hatua ya pamoya (action concertée) za watu binafsi, makanisa, ma jamii, wanahisa (actionnaires), biashara, serikali, na mashirika ya kimataifa, matokeo mabaya yatakuwa yasiyoweza kubadilishwa.

C. Utegemezi wa Mafuta ya Asili (Dépendance kwa Énergies Fossiles)

Kuchoma/kulunguza kwa mafuta yanayochimbuliwa (énergie fossile), ikiwa ni pamoa na makala ya mawe (charbon), mafuta ya petroli, na kwa kiasi kidogo, gesi ya asili (gaz naturel), ni mchangiaji (contributeur) mkubwa zaidi wa kujengwa kwa gesi za chafu (gaz à effet de serre) na kivukutu (joto) la anga duniani (atmosphère terrestre). Ili tuweze kubadilisha/kupindula mwelekeo wa sasa (trajectoire actuelle) wa mabadiliko ya hali ya hewa, uongezeko la uwekezaji (importants investissements) linahitajika katika utafiti (recherches), maendeleo, na usambazaji wa mbadala (alternatives) kwa mafuta yanayochimbuliwa, ikiwa ni pamoa na, lakini sio tu, nishati ya juu (énergie solaire), ya upemo, nishati za moto wa udongo (geothermal) na nishati inayo tuka ndani ya hidrojeni (énergie à base d'hydrogène).

Katika kutafuta njia mbadala/zingine za mafuta yanayochimbuliwa, itakuwa muhimu (essential) ili kuepuka utatuvi (solutions) ambao utaharibu zaidi (utazidhuru) matatizo ya sasa au kuleta changamoto mpya za mazingira isiyotazamiwa (imprévu). Utegemezi (dépendance) kwenye nguvu ya nyuklia (énergie nucléaire), kwa mfano, unaleta wasiwasi mkubwa kuhusu ulinzi (stockage) salama na usimamizi (confinement) wa uchafu za nyuklia zenye sumu (déchets radioactifs).

Vile vile, mapendekezo (propositions) mupya ya kupunguza mukusanyo (accumulation) wa gesi ya uchafu katika mazingira ya maisha duniani (biosphère) kwa njia ya "geo-engineering", ikiwa ni pamoa na udongo, hewa na maji, zinahatarisha matokeo mabaya amabazo haziwezi kutabiriwa (imprévisibles) na nyama yake kuleta muvurugo zaidi wa mazingira ya asili (écosystème) ambayo maisha yote inategemea.

Bila shaka, kipindi cha mabadiliko kutoka utegemezi wa zaidi kwa mafuta yanayochimbiliwa kitakuwa na athari mbaya kwa watu binafsi (particuliers) na kwa jamii (ma communautés) ambazo maisha yao bado (yangali) yanategemea uzalishaji, uuzaji na usambazaji wa vitu hivi. Kwa kiwango kikubwa iwezekanavyo (dans la mesure du possible), mipango ya kuendeleza na kupeleka vyanzo (source) vya nguvu/nishati (énergie) mbadala (de recharge) inapaswa kupunguza athari mbaya za kifedha/kifeza (risque financier) kwa kutumia utajiri (investir) katika mikakati (ma strategies) inayowasaidia watu kwa kubadilisha vizuri mpangilio wa kazi/ajira mpya, kuimarisha (consolider) usalama wa jamii ili kukabiliana na kupoteza kazi na mapato (revenue), na kutoa (offrir) nafasi (des opportunités) nydingi za elimu na majifunzo za kuendela (éducation et de recyclage).

USIMAMIZI / UCHUNGAJI WA UUMBAAJI

Katika Mwanzo 1, tunasoma kwamba Mungu anatangaza kwamba uumbaji ni muzuri (Mwa. 1:4, 10, 12, 18, 25, 31), na tunasoma katika Mwanzo 2 kwamba Mungu “akamtwaa mtu, akamweka shambani mwa Edeni kulisima na kuichunga” (Mwa. 2:15). Uzuri wa uumbaji wa Mungu, na bei/thamani iliyotolewa kwa kila sehemu kipande yake, umeita watu kuheshimu, kulinda, na kutunza viumbé na mambo yote yanayohusiana nayo.

A. Ubaguzi wa Rangi za Kimazingira (Environmental)

Tunakiri kwamba matokeo mabaya (ma conséquences négatives) yanayosababishwa na uharibifu wa ulimwengu wa asili imeanguka zaidi ku ngambo jamii ya pambizoni/pembenizeés (marginalisées), ikiwa ni pamoja na makabila ya asili (indigènes), jamii za kidini na kikabila, watu wanaoishi katika umasikini, na vikundi vingine vilivyo katika hatari (vulnérables). Kwa hivyo, tunahapa/tunalapa kupinga (resister) aina zote za unyonyaji (exploitation) wa mazingira, kutokujali (négliger) na ukosefu wa usawa (inégalité). Desturi hizi zinawashutumu (condamner) ma jamii za umasikini na inchi zinazoendelea (en voie de développement) kubeba musalaba ya ma consequences ya mazingira za hatari, uchafuzi wenye kutokea ku viwanda, uharibifu wa uchafu wa sumu (déchets toxiques), na uharibifu wa mijini Such behaviors constitute Ubaguzi wa rangi za kimazingira (environmental.) Tunapinga sera na desturi (politiques et pratiques) ambayo inasababisha jamii zilizopunguzwa/shushwa kwa hali ya chini ya kiwango/kipimo cha chini na kupuuza (ignorer) makabila ya asili (indigènes) na vyanzo vya hekima ya jamii (sources de sagesse communautaire), ambayo inatoa wito ya kwamba hewa, udongo, na maji hiweze kutendewa na heshima kubwa.

Zaidi ya hayo, makundi hizi zinateseka zaidi (disproportionnellement) nakupatwa sana na magonjwa ya pumu (asthma), kansa (cancer), kuzaliwa na kilema/ulemavu, na hali nyininge (magonjwa) yanaweza kukingwa (évitables). Matatizo haya ya afya yanatokea ku uchafuzi na kemikali nyininge katika udongo, maji na hewa zinazoingiya ndani ya maji yetu ya kunywa, vyakula na mazingira ya kiasili (environnement physique). Tunasihi serikali, biashara (entreprises), na taasisi za kiraia (ONGs) kuleta kipaumbele (priorité) ili uongezo wa acces ya service za kuzuia (prévention) na matunzo.

Tunatoa wito kwa utengenezaji (établissement) wa kanuni, sera na desturi zilizo sawa (plus équitable) kuhusu mazingira (sur le plan et écologique). Tunathibitisha hekima na uwezo wa watu wa kiasili (indigènes) na watu (populations) walio pembezoni (marginalisées) wakujiamua wenywewe na kujichagulia desturi na sera (pratiques et politiques) ambazo zinatafaa kwa mahitaji yao ya msingi ya kibinadamu, ikiwa ni pamoja na chakula, maji, makao, na udongo bila uchafu wa sumu. Kujichagulia (autodétermination) inamaanisha, kati ya mambo

mengine, upatikanaji (accès) wa habari zote muhimu na uwezo muhimu za kufanya maamuzi (pouvoir de décision) juu ya maendeleo ya viwanda, kilimo, na mengine ambayo yanaweza kuharibu na kuleta hatiri kubwa juu ya udongo, hewa na maji.

B. Sera na Utendaji Endelevu (Politiques et Pratiques Durables)

Uendelevu ni ya lazima sana kwa maendeleo ya sera na utendaji ya kimazingira ambayo yanajaribu kurudisha usawa (équilibre) wa ulimwengu wa asili na kumaliza/kuisha mavurugo ambayo inayoingia ndani ya mahusiano (relations) kati ya ubinadamu na uumbaji wengine wa Mungu.

Kusudi/lengo la sera (politiques) na utendaji/desturi (pratiques) endelevu (durables) ni kutimiza mahitaji ya kibinadamu za sasa/leo kwa wakati huo huo tunahakikisha kwamba vizazi vijavyo vina mali (ressources) vinazohitaji ili viweze kustawi (prospérer). Sera na utendaji endelevu unaleta/unatoa kipaumbele (priorité) ulinzi wa kila aina ya maisha pamoja na mazingira ya asili, huko huko ikiwasaidia wanadamu kuishi katika usawa (équilibre) wa afya na dunia.

Tunawahimiza Muungano wa Methodisti wawewe kufuata tabia na vitendo endelevu (habitudes et pratiques durables), ikiwa ni pamoja na kujizua matumizi ya vitu kwa zaidi (surconsommation), kutumia vitu kwa kusudi zigine (reconversion) na kutengeneza vitu upya (recyclage), kuepuka vifanyizo vyenye (produits) ambavyo vinachafua au vingine ambavyo vinaharibu mazingira, na kupunguza alama za kaboni (empreinte carbone) ya watu binafsi (particuliers) na ma familia kwa kupunguza en gereneral utegemezi wa mafuta yanayochimbiliwa kwa mutumizi ya joto (chauffage), usafiri na vitu vingine.

Kutambua (reconnaître) kwamba kubadilisha tabia zetu binafsi tu haziwezi peke yake kugeuza nyama miaka minge (ma décennies) ya uharibifu/kuaribisha kwa mazingira, kanisa ina unga mukono kwa nguvu (efforts) za ushirika (coopératifs) za ndani (locaux), katika maeneo (regionaux), za kitaifa, na za kimataifa zenye kuwa na kusudi la kurekebisha (réparer) mabaya ya mazingira ambayo wanadamu walitenda kwa kiwango (à l'échelle) cha kimataifa (globale). Nguvu/jitihada za pamoya (efforts conjoints) kama hizo lazima itie ndani mipango (elaboration) na utekelezaji (mise en application) za sera na utendaji ambazo zinalinda viumbe vyote vienyе hisia, na promotion ya maendeleo endelevu ya kiuchumi. Tunahamasisha (encourager) pia matumizi zenye kuwa na uangalifu na hatua za haraka kupinga ongezeko wa kivukutu/joto duniani na mabadiliko ya hali ya hewa.

C. Haki ya Chakula

Mifumo (systems) ya chakula ambayo ni endelevu ya mazingira, iliyopangwa kwa ajili ya matumizi ya ndani (local), na ambayo itasambazwa kwa usawa (équitablement) inapashwa kupewa vipaumbele (priorités) vya haraka. Tunaunga mkono sera na desturi hiliyopangwa kwajili ya kuhakikisha upatikanaji (accès) wa chakula muzuri/bora na maji safi ya kunywa, hasa (particulièrement) kwa jamii ambazo zimeteseka na uharibifu wa mazingira ao zimenyimwa (démunis) mali (ma ressources) ya kweneyea/kutosha ili ziwezi kuzalisha ao kununua chakula chao wenywewe.

Pia tunathibitisha uhuru wa chakula (souveraineté alimentaire), ambayo inakuza (favoriser) haki za watu wote kuwa na chakula muzuri, kinachofaa kufwatana na tamaduni (culture) ya watu, kilichozaishwa (produit) kuititia methode za endelevu ya mazingira (écologiquement durable). Tunaunga mkono usimamizi (contrôle) wa ndani ya uzalishaji (production) wa chakula, ambayo inamanisha kuleta nafasi (opportunité) kwa jamii za ndani (locale) kushiriki kikamilifu (participer effectivement) katika maamuzi kuhusu aina za

mifugo (wa nyama wanaovuka) na mazao zinazopandwa ya komesha/kukua. Tunakataa sera na desturi ya kilimo ambazo zinafanya chakula kisiwezi kupatikana kwa wafanyakazi wa kilimo (ouvriers agricoles) na jamii ambazo chakula inazalishwa nourriture (a été produite). Tunasemeya/tetea (défendre) ulinzi mkubwa wa haki za udongo, chakula, na maji ya watu wa kiasili (peuples autochtones).

Tunapinga uhalali (brevetage) wa aina za mbegu (variétés de semences) na wa viumbe-hai vingine vinavyoishi (organismes vivants) vinavyotumiwa kidesturi katika mafugo (mavuko) na kilimo (l'élevage et l'agriculture). Mazoezi ya uhalalisha (brevetage) wa aina ya mbegu ambayo inayopanuka kwa haraka pamoja na kulipisha wafanyakazi walimaji kwa kazi yao zinapunguza uwezo wao wa kutumia mazao ya kienyeji/ya kisenji (cultures traditionnelles) na kuongezeka kwa deni kwa ajili ya timiza mahitaji ya lazima za maisha na kwa walimaji wa mashamba madogo. Kwa hiyo, tuna unga mukono juhudhi (effort) za ushirikiano (conjoint), ya wazi (des sources ouvertes) ambazo zina kusudi la kufanya aina za mbegu za kisenji zinazopatikana kwa wale wanaowahitaji.

Tunatoa vilevile mwito kwa upangaji/mipango ya sera zinazopunguza mbinu (méthodes) za kilimo za kaboni (CO) ambazo zinaongeza mabadiliko ya hali ya hewa. Wazalishaji (producteurs) wanapaswa kuwa na jukumu (responsabilité) la hatari mbaya kwa ufungaji (emballage) wa chakula, usambazaji (distribution), na usafiri, na kutafuta usalama na ustawi (bien-être) wa wafanyakazi wa kilimo na watayarishaji wa chakula (transformation alimentaire).

D. Kutunza / Kujali Viumbe Vyote

Tunaunga mkono utendaji lolote ya wanyama, ambalo lina wapa heshima la kiutu/ya kibinadamu, kwa sababu wanyama nao ni washiriki (participants) muhimu (important) katika uumbaji wa Mungu amboa ungali naendelea na wenyewe thamani (valeur) ya ndani/kiasili (inhérent). Tunakubali kwamba mafundisho ya kibiblia yanayofikiri (prévoyant) wakati ambapo wanadamu na viumbe vingine wataishi kwa amani na upatano katika uumbaji uliorejeshwa/rudishwa upya (Isa. 11:6).

Kujitolea huko kwa utendaji kwa wanyama, ambalo lina wapa heshima la kibinadamu, inamaanisha, kwa mfano, kuwalinda ili kuhakikisha kwamba wanyama wanatumikiwa katika kilimo na aina nyingine za kazi hawafanyiwe kwa namna ya ukatili au vibaya (cruelle ou violente) na kutolewa kwa kupumzika (kupewa repos) na chakula ya kwenye. Kwa kuongezea, tunakataa/tunapinga kulazimisha (ku forcer) wanyama kupigana.

Wanyama waliofugwa/wanavukiwa kwa ajili (destinés) ya matumizi (consummation) ya binadamu wanapaswa kutolewa kwa hali bora ya maisha na chakula na maji ya kuenyea. Wanyama wanafugwa kwa ajili ya matumizi ya binadamu wanapaswa pia kuvukwa katika hali ya kiutu/kibinadamu na kuuawa/kuuliwa (abatus) kwa namna ambayo yanapunguza mateso na maumivu yao yote.

Kuhusu viumbe vinavyoishi porini (état sauvage), tunahimiza (exhorter) jitihada za ushirikiano (efforts conjoints) na mashirika ya kimataifa (organismes internationaux), serikali, taasisi za kiraia (ONGs), makanisa, na watu binafsi (particuliers) na makundi ili wamalizishe uwindaji haramu (braconage) na kulinda aina/spishi katika hatari (espèces menaces) na wale walio katika mazingira magumu na kulinda/kuhifadhi (préserver) mazingira (habitats) inayo kupunguka. Tunashutumu (déplorer) kupoteza kwa wingi ambaa unaendela hata hivi na kuomba kuitishwa kwa Sera na utendaji endelevu (politiques et pratiques durables) ambayo inaruhusu wote wanyama na maisha ya binadamu kukua/kustawi (prospérer).

E. Kulinda Anga za Juu (Espace)

Uumbaji wa Mungu umefungwa (englobe), sio dunia tu lakini ulimwengu wote, ikiwa ni pamoja na anga ya juu (espace). Kazi yetu kuwa wawakilishi /wa uchungaji wajibu (intendants responsables) unapanua (unaji étendre) zaidi kupita mazingira ya karibu ya wanadamu umefunga (englobe), sio tu mfumo wetu wa jua (système solaire) lakini pia makundi za nyota nyingine /galaksi. Kwa sababu hiyo, tunakataa unyonyaji (exploitation) biashara (marchandisation) na utawala (militarisation) wa anga ya juu (espace). Tunaonyesha matumaini yetu kwamba uchunguzi (exploration) na makao (colonisation) wa anga ya juu, pamoja na mwezi na miili ya sayari (corps planétaires) mingine, unaweza kufanyika kwa njia ya amani na za ushirikiano (en cooperation), na kwa namna ile ambayo faida na rasilimali (ressources) za uchunguzi na maendeleo ambayo itatokelea uongezeke kwa wanadamu wote.

F. Kuthibitisha Sayansi na Hekima ya Kienyeji (Sagesse Traditionnelle)

Tunathibitisha be ya sayansi na akili (science na raison) katika kuleta ufahamu zaidi wa mwanzo na namna ambayo cosmos inatumika. Tunakubali pia kwamba kama jitihada (efforts) zote za kibinadamu, sayansi inaweza kutendewa vibaya na kutumiwa vibaya. Kwa hiyo, tunawahimiza wote wanaohusika katika uchunguzi wa kisayansi kufanya utafiti (recherches) na kutumia matokeo (résultats) yao.

Tunathibitisha vilevile kwamba hekima ya asili iliyopatikana katika jumuia za kienyeji (indigène), hususan (particulièrement) msisitizo (accent mis) ambayo watu wa asili na watu wa kwanza wameweka katika kuishi kwa umoja na usawa (harmonie et équilibre) na udongo/ardhi na wanyama wengine pamoja na mahitaji ya kulinda hewa, udongo na maji.

JAMII YA UCHUMI (LA COMMUNAUTÉ ÉCONOMIQUE)

UTANGULIZI

Wakati MwenyeMali (Détenteurs) wa mbinguni na dunia alikuumba, na kuwauweka katika ulimwengu huu, [Mungu] aliwaweka hapa sio (apana) kama/sawa mwenyevitu/watu (propriétaire), lakini kama mchungaji/msimamizi: kama vile [Mungu] aliwapa ninyi kwa muda kidogo, na vitu vya kina/aina mbalimbali ; lakini umiliki wa kipekee (propriété exclusive) wa hizo mali bado unabaki wake [Mungu], wala hauwezi kuachana na [Mungu]. Vilevile wewe mwenyewe sio wako pekee (vous ne vous appartenez point à vous-mêmes), lakini [wa Mungu], Vilevile, ndiyo yote unayofurahia.³

Kama Muungano Wa Methodisti, tunakiri kwamba vyovyote tulivyo (tout ce que nous sommes) na vyote tukonavyo /tumemiliki (tous ce que nous possédons), ni mali ya Mungu. Sisi ni wachungaji/wasimamizi (intendant) wa muda kidogo /mfupi wa rasilimali (ressources) na vitu vya kimwili (biens matériels) ambazo tuliyokusanya (accumulés). Katika shughuli (transactions) zetu za kifeza/kifedha (financières) na katika mahusiano (relations) yetu zisizokuwa chini kuliko mambo mengine ya utumishi/ufuasi (za vocation ya bu disciple), sisi tulazimishwa kumtumikia Mungu na jirani kwa yote ambayo tunafanya.

Vichwa (thèmes) vichache/vidogo vya kibiblia viko/ni maarufu (prédominants) au nyangi kama maagizo (ordonnances) ya maandiko ya kusimama mu umoja na “mumoja wa wandungu zangu walio wadogo,” ikiwa ni pamoja na (y compris) masikini, yatima (orphelins), mjane (veuves), mugeni, na wengine wote wanaoishi katika mazingira magumu (Amo. 5:7–13; Mat. 25:3–46; Yak. 2:15–16). Kwa hiyo, tunaweka ahadi /tunalaka (s’engager) uanzishwaji (mise sur pied) wa uchumi wa haki, usawa, na endelevu (durables) unayofanya kazi kwa wote.

MAGUMU ZA KIUCHUMI / CHANGAMOTO ZA KIUCHUMI

A. Utandawazi

Tunaamini kwamba ushirikiano (coopération) wa kimataifa mara nyangi unachangia ustawi /ukuaji (l'épanouissement) wa binadamu na mazingira. Lakini, tunalalamika (déplorer) kwamba utandawazi imeunda vikwazo vingi ili kufanya (réaliser) haki ya kiuchumi katika matukio mengi (dans bien des cas). Utandawazi unatambulishwa na uchumi wa mataifa unaozidi kuongezeka na kutokea kwa mashirika ya kimataifa ambayo inachangia muhimu (jouent également un rôle important) katika mfumo wa soko la dunia (systèmes de marchés mondiaux).

Wakati utandawazi bila shaka unaleta faida ya kifedha /yakifeza (avantages financiers) na zingine unapunguza (affaiblir) vilevile mishahara ya wafanyakazi na kuvunja viwango vya kazi (normes normes de travail) vilivyowekwa (établis), kupungunza ulinzi wa mazingira, na kuharakisha (accélérer) mkusanyiko (concentration) wa utajiri (richesses) ya dunia mikononi mwa wachache /watu kidogo tu. Zaidi ya hayo (en plus), utandawazi umeongeza matumizi ya vitu zaidi ya mahitaji ya watu (surconsommation) kutohana na upatikanaji wa tarayi (accès facile) wa vitu vya bei chini /nafuu na kuvunja haki (droits) za undongo (fonciers) za asili (autochtones) kwa kukimbilia kupata vifaa vya malighali (matières premières) wanavyohitaji kwa ajili wa kupanua /kuongeza uzalishaji wa mali (l'expansion de la production).

---

³John Wesley, “Matumizi ya Fedha.”

Kama kanisa, tunatambua (reconnaitre) maana wa kujenga /kuunda (créer) uchumi wa usawa, wa haki, na endelevu ambao unaleta faida wanachama /wamemba wote wa jamii, hasa (particulièrement) watu walio pembezoni (marginalisées) na wanaoishi katika mazingira ya hatari (vulnérables). Zaidi ya hayo, kwa sababu utandawazi unashinda uwezo wa mutu mumoja yejote, au kila jamii (communauté) au serikali kusimamia (ku gérer / contrôler), tunaomba mabaraza ya kimataifa (organismes internationaux), ikiwa ni pamoja na Umoja wa Mataifa (ONU), Shirika la Biashara Duniani /Organisation mondiale du commerce (OMC), Shirika la Fedha la Kimataifa (FMI), na wengine, kuwawajibisha (tenir responsables) mashirika ya kimataifa na serikali za kitaifa kutoa /kuleta uchumi unaokuza /unaoendelesha (promouvoir) watu mbele ya faida na kulinda mazingira.

B. Kukoseka Usawa Katika Mapato (Pauvrety et Inégalités de Revenus)

Kama Muungano wa Methodisti, tunafuata hatua za mwanzilishi (fondateur) wetu, John Wesley, ambaye alitafuta kuboresha /kutengeneza maisha ya wale waliosumbuliwa / sumbaka na hali mbaya kama vile umaskini, njaa, ujinga wa kusoma na kujifunza, kifungo, utumwa, ulevi na magonjwa.

Tunashutumu (dénoncer) pengo (écart) linalopanuka /nenepa (grandissant) kati ya matajiri na maskini na mukusanyiko (concentration) ya utajiri katika mikono ya asilimia ndogo (pourcentages kidoko) ya watu duniani. Tunasikitika (déploré) kwamba watu wengi duniani hawana rasilimali (ressources) za msingi (de base) ambazo wanahitaji kwa ajili ya kuishi na tunajitolea (tunaji enganger) kufanya kazi kwa ajili ya kumaliza kabisa mizizi (racines) na madhara (effets) ya umasikini. Tunasikitika tena juu ya maneno nydingi inasababisha umasikini, kama vile vita, njaa /njala, magonjwa na ueneeji jangwa (desertification).

Tunakataa mafundisho ya dini ambayo yanayoona mukusanyiko (concentration) wa utajiri kama alama ya upendeleo wa Mungu (faveur divine) na umasikini kama alama ya kukosa upendeleo /upinzani wa Mungu wa Mungu. Tunakiri kwamba mara kwa mara hatujali (atutu soucier) maneno ya Yesu, ambaye alihubiri habari njema kwa watu wanaoishi katika umasikini, alifundisha kwamba hawakuwa mbali na utawala wa Mungu ujao, na kumwambia kijana mutajiri kutoa /kuachana na yote aliyokuwa nayo mbele ya kumufuata (Lk. 6:20; Mat. 19:23–25).

Tunajitolea tuwe /tukuye katika kazi ya utumishi (ministère actif) ya jamii ya wamasikini kwa kuwaeleza /kuwapasha habari njema ya Yesu Kristo na kwa kuunga mukuno juhudji (efforts) zao kupata nafasi (opportunités) usawa (égales) na kutimiza mahitaji ya kibinadamu, ikiwa ni pamoja na (y compris) chakula, maji, huduma za afya (soins de santé) na majifunzo (éducation). Tunakataa upendeleo (favoritisme) katika kanisa kwa sababu ya (sur base ya) utajiri na mapato (revenue). Tunajitahidi (kuji engager) vile vile kufanya kazi kwa kusudi ya kumaliza kabisa na utendaji /desturi, sera, na mifumo isiyo ya haki (injuste) ambayo imesababisha vizazi vyote kuishi katika umasikini usio na mwisho.

C. Usafirishaji / Biashara wa Binadamu (Trafique Humain) na Utumwa

Tunahukumu (condamner) biashara na utumwa wa binadamu kama uvunjaji mkubwa wa sheria (violation) ya heshima (dignité) ya ndani (inhérentes) na bei/thamani (valeur) ya kila mtu na haki zao za msingi zinazohusiana (liés) na uhuru, ikiwa ni pamoja na uwezo wa kila mtu kufanya uchaguzi wa maisha binafsi (choix personnels). Uelevu wetu / usikilizaji wetu kuhusu (nous comprenons que) utumwa ni kama kukataa ufahamu wa msingi wa Kikristo unaofundisha kwamba watu wote wanaumbwa kwa mfano wa Mungu.

Usafirishaji /biashara haramu wa kibinadamu unamaanisha (consiste à) ununuzi

(achat) na uuza (vente) wa wanadamu kwa kusudi za kazi za kulazimika (travail forcé) au kwakazi la mkataba (serveurs à contrat), ikiwa ni pamoja na unyonyaji wa kijinsia /kimpenzi ya ngono (exploitation sexuelle) wa kibinafsi au wa kibashara (privées et commerciales). Tunaona kuwa biashara hiyo kuwa inachukizwa (détestable) zaidi /sahihi kwa sababu inavunja sheria (ina violer) haki za msingi za kibinadamu na inatumia vibaya udhaifu /uzifu (vulnérabilité) wa wanachama/wambeba wazaifu (faibles) zaidi wa jamii (wa mu société). Miongoni (parmi) mwa wale ambao weko katika hatari zaidi (les plus vulnérables) tunapata watoto wadogo na wanawake, wahamiaji (migrants), watu waliohamishwa (personnes déplacées) na wengine wanaoishi katika umasikini.

Tunaunga mukono kuondolewa /kumalizishwa kabisa kwa biashara ya binadamu na utumwa wa kila aini /hamna. Tunajitolea kufanya kazi /kujitahidi kwa kuondoa mbali (élimination) ukosefu wa usawa (inégalités) wa kijamii na kiuchumi ambao unapanda mbegu ya vitendo /mafanikio ya maovu haya. Tunakataa vilevile desturi ya kutumia watumwa, wafanya kazi wa mkataba (liés par contrat), wafungwa au wafanyakazi wakulazimishwa (travailleurs forcés) katika viwanda vya sekta ya uchimbaji ya madini (secteur minier) au katika uzalishaji (production) wa vitu vya kibashara. Tunawaomba watu binafsi, familia, makutaniko, na wauzaji kutenda /kufanya matumizi ya vitu (consumérisme) yanayowajibika (responsable) kijamii (socialement) kwa tutafuta ujumbe wenye (se renseigner) (s'eduquer) kujuwa vyanzo (sources) vya kazi na hali ya kazi zinazohusika (impliquées) katika mchakato (processus) wa uzalishaji (production).

D. Ufisadi (Corruption Politique) na Hongo / Kata Milomo na Rushwa (Corruption)

Tunapinga (s'opposer) ufisadi (pots-de-vin), rushwa (corruptions), na aina nyininge za rushwa /kukata milimo ambayo inaleta uvunjaji wa uaminifu wa umma (abus de confiance publique) na vikwazo vya kuunda (création) kwa jamii za haki (juste) na usawa (et équitable). Tunashutumu (déplorer) ushiriki (participation) wa maafisa wa serikali (autorités gouvernementales), wakubwa wa biashara (chefs d'entreprise), viongozi wa makanisa, na watu wengine wa mamlaka katika vitendo hivi, sio tu /aiko tu kwa sababu ya uhalifu (illégalité) wao lakini kwa sababu tabia hizo zinaharibu (sape) imani ya umma (confiance publique) katika aina za mamlaka iliyo kuwa halali (forme légitime ya autorité). Zaidi ya hayo, inapindua /inapidunza (bouleverser) kanuni za msingi zinazohusiana na usawa chini ya sheria na kutumika kama vikwazo (obstacles) kwa kuanzisha (élaboration) uchumi wa haki na usawa. Matokeo yake (sa conséquence) ni utoaji (détournement) wa fedha /feza za umma (fonds publics) na uharibifu wa mikataba ya umma (contrats publics) ambayo unauzua miradi (entravent les projets) na kazi ambazo zinaweza kufaidika (ku profiter) jamii nzima.

HAKI ZA KIUCHUMI (JUSTICE ECONOMIQUE)

Ninawashi, kwa jina la Bwana Yesu, fanya kazi kufwatana na heshima ya wito wako! Usiwe Muvivu! Kitu chochote mkono wako umepata kufanya, fanya kwa uwezo wako! Hakuna kupoteza wakati! Kataa kila gharama (dépenses) ambazo mtindo, (mode), matamanio (aprice), au mahitaji ya mwili na damu zilaoomba! Kata tamaal! Lakini tumia chochote ambacho Mungu amekwisha kukupa, kwa kufanya mema, kila aina na iwezekanavyo kwa nyumba ya imani, kwa watu wote!¹⁴

Kujitoa kwetu /ahadi yetu (engagement yetu) kwa ajili ya kupata haki ya kiuchumi

¹⁴John Wesley, "Matumizi ya Fedha."

ina /ikona mizizi katika ufahamu (compréhension) wa agano ambalo uumbaji wa Mungu umekusudiwa /unatakiwa kushirikiwa /kugawanywa na wanadamu wote pamoja na viumbe viliiyokuwa na hisia (êtres sensibles). Kama vile oikos au familia nyumbani (ménage) zilivyokuwa kama moyo wa uchumi wakati /nyakati za kale (wa zamani), imani yetu ndani ya asili (nature) ya familia la Mungu duniani inasukuma /inachochea (ina motiver) kufuatia kwetu kwa uchumi wa haki, usawa na endelevu.

Kwa kuwa sisi ni washiriki wa nyumba ya Mungu “oikos” na watumishi /wafuasi (disciples) wa Yesu, ambaye alifundisha kwamba ni lazima “tuwape wale wanaoomba na tusikatae kuwasaidia wale wanaotaka kukopa,” tunakubali muzigo wetu wa kugawanya / kushiriki wingi wa uumbaji wa Mungu kwa haki na usawa (Mat. 5:42). Kwa hiyo, tunawahimiza (exhorter) serikali, biashara na vyama vya kiraia (associations civiques) ili viweze kuhakikisha kwamba watu, familia na jamii haziokoke maisha tu (survivre), lakini pia waweze kustawi (prospérer).

A. Kununua Vitu kwa Uangalifu (Consumérisme Responsable)

Matumizi ya vitu kwa uangalifu /wajibu (de façon responsable) ni muhimu (essentiel) sana katika maisha ya leo/ ya kisasa. Tunawaomba watu binafsi, familia, na mikusanyiko kuchukuwa /kukamata tabia mupya ya maisha ambayo inapunguza buchafu /taka (déchets) isiyo lazimaswa (inutiles), kukuza (promouvoir) malipo /mishara za haki na usawa, kukuza uendelevu na kupunguza utegemezi juu ya mafuta yanayochimbili.

Tunawahimiza watumiaji /wanunuza wa vitu kutumia nguvu zao za kiuchumi kuhamasisha /kukankamisha utengenezaji wa bidhaa /vitu ambavyo vina /viko na faida / manufaa (bénéfique) kwa wanadamu wakati wanao hepuka viile vinavyozalishwa kwa njia ya desturi ya unyonyaji (exploitation). Tunaunga mkono jithada /juhud (efforts) ambazo ziko za amani na zisiyo za uhalifu (non violents), ikiwa ni pamoja na mgomo (boycotts), kampanya ya kuandika barua, rufaa kwa wanahisa (appels aux actionnaires), na kuondoa mali (désinvestissement), kama njia bora za kuonyesha huzuni (mécontentement) wa pamoja juu ya makampuni ambayo yanafanya vitendo visio na usawa (injustes) au vibaya. Tuna towa mwito vilevile kwa wenye hisa /washika-faïda (actionnaires) na wafanyakazi kutumia uwezo wao wa maadili (moral) kwa kutafuta ushawishi (influence) wa sera za kampuni. Inapokuwa lazima /inapohitajika, tunawahimiza hatuwa hizo ziwe mu umoja na mafundisho ya injili na katika ahadi /sharti (l'engagement) la kanisa kwa heshima na bei /thamani za watu wote.

Katika kutambua kwamba mataifa yaliyotengenezwa yanatumia siku hizi rasilimali (ressources naturelles) nydingi za dunia, tunaunga mkono pia sera za kimataifa na jithada (efforts) za ushirikiano (coopération) zinazo na kusudi la kuzalisha uchumi ulio wa haki zaidi na unaokuza (promouvoir) watu kukua (kuji épanouir).

B. Kilimo na Uzalishaji / Mavuni ya Kilimo

Mkazo (accent) uliowekwa juu ya umuhimu (nécessité) wa “mkate wa kila siku” katika Sala ya Bwana (Mat. 6:11) umetumiwa kama ukumbusho wa muhimu (important) wa umaana wa chakula cha kila siku na majukumu (rôle) muhimu ambayo kilimo na aina nydingine za uzalishaji wa kilimo unacheza katika kutimiliza mahitaji ya lishe (besoins nutritionnels) ya idadi ya watu (population) inayo panuka (en expansion) haraka duniani. Kwa hivyo, tunatoa wito wa kuanzishwa (mise en place) kwa sera na utendaji ambazo zina hakikisha usalama na ulinzi (sûreté na sécurité) wa maisha haya na kuhakikisha kuwa maamuzi kuhusiana na uzalishaji wa kilimo, na faida za uzalishaji huo, ni wazi kwa wote (ouvertes à tous).

Tunaunga mkono mashamba ya asili (fermes locaux) na mashamba yaliyolimwa

na familia na tunathamini (appréciations) bei/thamani (valeur) yao katika kulisha walio wengi sana (la grande majorité) wa watu katika ulimwengu. Tunashutumu kuongezeka kwa utawala (monopolization) na uwezo kubwa za uzalishaji katika kilimo (production agricole) ambazo zina mashirika na biashara (entreprises agroalimentaires) makubwa. Hizi ukiritimba /umili (monopoles) unaleta wasiwasi kubwa kuhusu upotezaji wa nguvu za mashauri /maoni (orientation) na uamuza na (prise de decisions), za ndani (au niveau local), na kuharakisha (accélérer) uharibifu wa mazingira, ikiwa ni pamoja na udongo, maji na pori /misitu (forêts).

Biashara kubwa za kilimo (agribusinesses), hasa (en particulier), zimezidisha vitendo ambavyo vile viliviyohifadhiwa (reserver /consacrer) undongo muziri /bora kwa kusudi ya uzalishaji wa kipekee (production exclusive) wa mazao ya inje /kigeni (cultures exportables), badala ya kutumia rasilimali (ressources) hizo juu ya kulisha wakaaji wa eneo hilo (populations locales). Vilevile, wameharakisha uharibifu wa udongo kwa njia ya kilimo cha mimea ya aina moja (l'agriculture monoculturelle), kuongezeka kwa kutolewa kwa gesi ya methane kutoka ku mifugo /mavuko ya nyama, na kuchangia (contribuer) kwa uharibifu wa mazingira, na kuhtarishwa wafanyakazi kwa mutumizi ya dawa za kuua wadudu /bilulu (pesticides) na mimea mbaya (herbicides) isio kuwa salama (dangereux) kwa kipimo /kiwango kikubwa sana.

Tunaunga mkono (endosser) hatua (mesures) ambazo zinalinda uendeshaji (poursuite) wa kilimo za mashamba ya ndani (locaux), familia, na ya jamii na tunatowa mwito kwa kuondosha /kumaliza kabisa (éliminer) programu za msaada ambazo zinafaidi kaa sana mashirika makubwa na biashara za kilimo ziliona mali /tajiri. Tunaunga mkono jitihada /juhudji (efforts) za kurejesha mashauri /maoni za ndani (participation locale) na uamuza (prise de decisions au niveau local) kuhusu matumizi ya udongo, uzalishaji wa mazao, ufugaji wa mifugo, na ulinzi wa mazingira ya mitaa (habitats locaux) kwa matumaini kwamba hii itawawezesha jamii za mitaa (communautés locales) kuvuna zaidi faida za kilimo na za aina zingine za uzalishaji wa kilimo.

Tunawahimiza (exhortons) wakulima /walimaji, wakubwa na wadogo, kushiriki katika mazoea /utendaji endelevu (pratiques durables) ambayo yanachunga /yanahifadhi ukamilifu (l'intégrité) wa mulishano /mfungo wa chakula (chaîne alimentaire), kuhakikisha kwamba wafanya kazi za kilimo na wafanyakazi wengine wapate faida /fidia za haki, na kulinda mazingira ya asili (l'environnement naturel).

C. Heshima ya Kazi

Tunaamini katika heshima ya kazi, hisio kuwa kama chombo cha kuishi tu, lakini kama mufano /njia kwa watu binafsi (individus) kuchangia kustawi (contribuer au épanouissement) ya familia zao na kuchangia kwa faida ya wote (bien commun). Uthibitisho (affirmation) huu wa heshima ya kazi unatuongoza kuunga mkono haki ya mazingira salama ya kazi, iso kwa hatari kwa afya na usalama. Tunaunga mkono (soutenir) pia kuanzishwa (mise en place) na utekelezaji (application) wa sera ambazo zinahakikisha wafanyakazi waweze kupata faida /mushaira wa haki na usawa, amabayo wakati zingine zinaojulikana kama mshahara wa maisha (salaire minimum vital). Tunatambua kuwa kazi /ajira kamili (plein emploi) ni ndoto ya mbali katika jamii na tamaduni (cultures) nyangi na, katika hali kama hiyo, changamoto za kuanzisha haki za wafanyakazi ni kubwa mno (est de taille). Hata hivyo, kanisa linatetea /inasemea utendeaji wa haki na wa heshima kwa ajili ya wafanyakazi na inaunga mkono sera ambazo zinaongeza fursa (opportunités) kwa watu wengi kupata kazi yenye maana inayokuya na fidia /mushara wa haki na faida (avantages).

Tutaipinga utegemezi kuenea /kubwa (dépendance généralisée) juu ya kazi /ajira

ya watoto, yaliyowalazimisha (qui force) watoto chini ya umri wa myaka 18 kwacha utoto wao na kupoteza fursa (occasions) za kusoma /kufujinza, na badala yake kufanya kazi katika kilimo kibiasara, viwanda vya kutengeneza au viwanda via kuchimbula maadili (industries extractives /minières).

Tunaunga mkono uhuru wa ushirika (liberté d'association) ya wafanyakazi, ikiwa ni pamoja na haki zao za kujipanga (s'organiser) katika vyama vya wafanyakazi (syndicats) kwa kusudi ya kujadiliana (négocier) pamoja na kuwaita migomo (appel à la grèves) nakuwingiya katika maandamano (marche de protestation) kwa kupinga hali za kazi zisizo salama na sera na desturi za kazi zisiyofaa. Tunakataa juhudhi (efforts) za kubadilisha (remplacement) kabisa wafanyakazi wanaoshiriki katika mgomo ao za kuifanya mgomo iwe kinyume cha sheria (illegal).

Tunaunga mkono hatua (mesures) ambazo zinapunguza urefu wa siku ya kazi na wiki ya kazi pamoya na kuunga mkono sera ambazo zinahakikisha kila mufanyakazi anakua napokea mushaira wakati amekwenda likizo /kupumzika (congrès payés), ikiwa ni pamoja (y compris) na lakini hazipunguki (mais non limité) kwa wakati wa magonjwa na kuondoka kwa kilio /kuenda ku kirio (deuil), fursa (possibilités) za kupiga kura /kwenda ku voter na kufanya majukumu mengine ya kiraia (devoirs civiques), wakati wa likizo au likizo (congrès et vacances), na likizo ya uzazi kwa wazizi ambao wana wajali /tunza watoto wachanga (nouveau-nés) au watoto wapya wa nkambo (nouvellement adoptés).

D. Sabato na Wakati wa Kujifanywa Upya / Mapumziko

Tunatambua Sabato kama zawadi ya Mungu kwa watu wote, na kukumbuka kwamba Mungu alipumzika siku ya saba ya Uumbaji (Mwanzo 2:2; Kutoka 20:8-11). Tunathibitisha umuhimu wa kuchukua muda mbali na kazi ili kupata mapumziko na kurudisha upya (renouveler) akili, mwili, na roho, kushiriki (participer) katika michezo (jeux) na burudani (loisirs), na kutumikia mahitaji ya jamii zetu. Tunasisitiza (affirmer) zaidi kuwa Sabato pia ni wakati wa kutoa /kupatia wengine mapumziko katika jamii ya kibinadamu.

Tunahimiza (encourager) wote wa Muungano ya wa Methodisti kuheshimu Sabato kwa kushiriki kikamilifu (participer activement) katika maisha ya ibada /kuabudu (culte) ya kutaniko la ndani (congregation locale). Tunahimiza (exhorter) serikali na wafanyakiasara kukuza sera na mazoezi /utendaji ambayo unaruhusu watu wa imani zote za kidini kuchukua muda mwangi mbali na kazi ili washiriki katika ibada, upya na fursa za ushirika (opportunité ya fraternité).

E. Majukumu ya Mashirika (Responsabilité des Entreprises)

Tunaamini kwamba mashirika na biashara, kama vile taasisi (institutions) nyingine zote za kibinadamu, zimepewa madaraka (sont chargés) kufanya vizuri /vema, kukuza (promouvoir) usawa na haki, na kutoa michango nzuri kwa maisha ya jamii. Pahali ya /badala ya kuzalisha faida kwa wanaisa (actionnaires) wao, tunaamini mashirika na biashara (sociétés et entreprises) zina /ziko na wajibu (rôle) muhimu katika kukuza (promouvoir) afya na ustawi (bien-être) wa kijamii na wa kiume.

Tunatoa wito kwa mashirika na biashara kuweka juu /kutangulisha watu mbele ya faida (profits) na kufuata viwango vya maadili (normes éthiques) vya juu /yulu katika kufanya biashara zao. Kwa hiyo, tunawahimiza (exhorter) viongozi wa kampuni na wanahisa (actionnaires) kufwata sheria zote, kanuni (réglementations), na mikataba (les accords) ya kimataifa kuhusiana na ulinzi wa mazingira, usalama na ulinzi wa mahali /ma fazi ya kazi, na kuhakikisha haki za kimsingi.

Tunaomboleza /tunasikitika (déplorer) historia ndefu ya ukosefu wa haki (injustice) na uvunjaji wa sheria (violations) wa mikataba na makubaliano rasmi (traités et accords officiels). Tunawajibika (tenir responsable) mashirika, biashara, na serikali zinazohusika na uvunjaji wa sheria au ukiukaji (violation ou infractions) wowote wa haki na za udongo la watu binafsi na la jamii, vilivile tunajitolea kwa kutetea /kusemeya (défendre) na kufanya kazi (œuvrer) kwa ajii ya haki (pour la justice).

Tunaupongeza (louer) uwekezaji (investissement) wa kijamii unaojibika (socialement responsable) kama njia muhimu ya kuwajibika (tenir reponsables) mashirika kwa kukuza (promouvoir) manufaa ya watu wote (bien commun). Kwa hiyo, tunawahimiza (exhorter) watu binafsi (individus), familia, makanisa, na miili /makundi mengine za kanisa kujifundisha /kujielimisha (se renseigner) kuhusu matumizi ya fedha /pesa zao za uwekezaji (investissement) na kuongeza nguvu zao za kiuchumi kwa kuagiza uhamisho wa fedha /pesa zao kutoka kwa viwanda vinavyoathiri vibaya (ziko na impact négatif kwa) watu au mazingira. Kisha /baada njia zingine zote zimemalizika (sont épuisées), mikakati (strategies) mingine yenye ufanisi (efficacies) inayolazimishwa inatia ndani (comprennent) mazungumzo ya moja kwa moja (dialogue direct), hatua (actions) za pamoja ya wanahisa (actionnaires), na jitihada (efforts) ya magomo na kuondoa pesa ya wanahisa (boycott et désinvestissement).

JUMUIYA ZA KIJAMII (COMMUNAUTE SOCIALE)

UTANGULIZI

Linapokuja imani, sio kitu kilocho hai /kizima, ubunifu (créatif), chenye kazi (actif), chenye nguvu sana (puissant)! Hakiwezi kufanya nyingine isipokuwa kizuri wakati wote. Hakiwezi kamwe kungoja kuuliza kama kuna vitu vizuri ambavyo vinapaswa kufanyika; badala, mbele /kabla ya swali limeulizwa, limefanya tendo, na linaendelea kufanya hivyo. [Mtu] ambaye hana kazi kwa njia hii ni [mtu] bila imani.⁵

Injili ya Kristo haijui dini yoyote isio kuwa ya kijamii; hakuna utakatifu lakini utakatifu wa kijamii.⁶

Kama Muungano wa Methodisti, tunathibitisha kwamba wanadamu wanafanya wa/wanaumbwa kwa ajili ya Mungu na kwa mmoja na mwengine (Mwa. 1:26–27, 31; Phil. 2:3–8). Tunaishi muda wa maisha yetu, kukua /kukomeya (grandir) katika imani, na kushiriki (s'engager) katika vitendo vya uanafunzi /utumishi (vie de disciple) na kushuhudia katika mazingira (contexts) ya jamii (communautés) mbalimbali zinazohusiana (interconnectées), ikiwa ni pamoa (y compris) na familia, shule /masomo, ujirani (quartiers), mahali pa /fazi ya kazi na jamii pana (large société).

Kanisa linaitwa kuwa jamii tofauti (communauté distincte), linayo julikane kwa kuhubiri Injili, kujifunza Maandiko, kuvunja mkate, na kushuhudia kwa nguvu za ukombozi katikati ya dunia iliyovunjika. Tunajibu kwa wito wa Mungu ulimwenguni kwa kutoa ushuhuda juu ya nguvu za mabadiliko inatolewa na Injili, kushiriki katika matendo ya huruma, na kujitahidi /kufanya nguvu kufikia (pour atteindre) haki na amani kama alama za utawala wa Mungu ujao. Katika jitihada (efforts) hizi zote, Wakristo wanakumbushwa kwamba hata tulivyo kuwa tofauti (aussi divers que nous puissions être), sisi wote tumekuwa sehemu ya /kipande cha mwili mmoja chini ya utawala wa Kristo (1 Kor. 12:12–31).

JAMII YA MALEZI (COMMUNAUTE D' ENCADREMENT)

A. Familia

Tunatambua kwamba familia imefanyizwa katika tofauti /achanisho ya ukubwa (taille) na aina (forme), na kutambua jukumu (rôle) wao muhimu (important) katika malezi (encadrement) na kukuza maendeleo ya watoto, vijana na watu wazima kimwili, kimaadili na kiroho. Malezi na msaada ni muhimu kwa maendeleo mzuri (bon fonctionnement) ya familia. Kwa hiyo, tunawahimiza (exhorter) washiriki /wamemba wote wa familia kutendeana kwa mapendo na heshima. Tunawahimiza (encourager) vilevile wazazi na walezi (pourvoyeur de soins) wengine kufanya uangalifu na matunzo yanaofaa, kukuza /kukomesha watoto wao kwa njia za kuendeleza (promouvoir) ukuaji (croissance) wa kimwili, kiroho, kihisia na maadili.

Watoto ni zawadi ziloyotoka kwa Mungu ili wakaribishwe na kupokelewa. Tunaomboleza (déplorer) kwamba wakati ingine, wazazi waliowazala hawawezi au hawataki kutimiza majukumu (responsabilités) yao ya utunzaji (obligations familiales). Katika hali hizi, tunashangilia (nous saluons) ile moyo wa kupenda ya /utayari wa familia zilizopanuliwa (familles élargies) na wazazi-walezi wa muda mufupi (parents nourriciers /fosters) na wa muda murefu (parents adoptifs) na wazazi walio chukua hatua kama walezi wakimsingi (nourriciers principaux). Hata katika hali hizi, lakini, tunatambua urchungu (traumatisme) ambayo inaweza

⁵John Wesley, Utangulizi, *Explanatory Notes on Romans*.

⁶John Wesley, Utangulizi, *Hymns and Sacred Poems*.

kusababisha watoto kutenganishwa na familia zao za asili (d'origine) na tunahimiza (tuna exhorter) kwamba vitendo vile viweze kushughulikiwa (être traitée) kwa usahihi (correctement), kwa makini (sensibilité) na kwa huruma. Inapofaa (quand cela est approprié) na iwezekanavyo (si possible), tunahimiza (encourager) kuitishwa (l'adoption) kwa wazi ili watoto wawewe kujua habari zote zinazofaa kwao, wote wa kimwili (médical) na uhusiano (relationnel).

B. Wasiofunga Ndoa / Waseja (Célibataires)

Tunasherehekeea (célébrons) michango (contributions) ya wasiofunga ndoa / waseja (célibataires) na kukataa desturi yote ya kijamii ambayo inayowabagulisha (qui les discriminent) au kuwatiisha ku uonevu (biais) na ubaguzi (préjugés). Tunaheshimu maamuzi ya watu wa pekee kuhusu ndoa na tunathibitisha njia nyingi ambazo wanaweza kushiriki (participer) katika maisha ya familia na jamii. Heshima hii kubwa inaendelea mpaka kwa wazazi wa pekee (mères ou pères célibataires). Tunatambua mzigo wa ziada /wa juu (extra) na changamoto ambazo uzazi wa kipekee unamaanisha na tunatoa mapendo wetu, usaidizi, na utunzaji katika utimilifu (réalisation) wa wito huu spécial.

C. Uhusiano wa Jinsia wa Kibinadamu (Sexualité Humaine)

Tunathibitisha kwamba uhusiano wa jinsia /kingono ya kibinadamu kuwa zawadi takatifu na kukubali kwamba kufanya ngono /ushirika wa kijinsia (l'intimité sexuelle) hunachangia kuimarisha (favoriser) ustawi wa kihisia (émotionnel), kiroho, na kimwili wa watu binafsi na kuendeleza (entretenir) mahusiano mazuri ya jinsia ambayo yana msingi ndani ya mapendo, huduma (soin) na heshima.

Ngono ya kibinadamu ni sehemu ya afya (partie saine) na la kawaida (naturelle) ya maisha inayoonyeshwa kwa njia mbalimbali la ajabu sana kutoka kuzaliwa hata mpaka wa kifo. Inaundwa (iko façonné) na mchanganyiko (combination) wa asili (nature) na malezi (culture): urithi na mambo ya maumbile (hérité et facteurs génétiques) kwa upande mmoja na maendeleo (développement) ya utoto na mazingira (environnement) kwa upande mwingine. Tunaheshimu zaidi utofauti wa maamuzi (diversité des choix) na miito (vocations) kuhusiana na jinsia kama vile useje /ukosefu wa ndoa, ndoa na upekee.

Tunaunga mkono (appuyer) haki za watu wote kutumia makuballiano /mapatano ya kibinafsi (consentement personnel) katika mahusiano ya jinsia, kufanya maamuzi juu ya miili yao na kuungwa mkono katika maamuzi hayo, kupokea elimu /mafundisho kamili ya maneno inayohusu ngono, kuwa huru (l'abri) kutokana na unyanyasaji (exploitation) wa kijinsia /wa ngono na unyanyasaji /utendaji mbaya (violence), na kuwa na upatikanaji (accès) wa kutosha /kueneya wa huduma za afya ya ngono (aux soins de santé sexuels).

D. Ndoa (Mariage)

Ndani ya kanisa, tunathibitisha ndoa kama agano takatifu, la maisha ambayo inaleta watu wawili wa imani katika umoja mmoja na mwenzake na katika uhusiano wa karibu na Mungu na jamii ya kidini.

Ijapokuwa sisi Kanisa la Muungano wa Methodisti hatutambue (ne pas reconnaître) ndoa kama sakramenti, tunasherehekeea (célébrer) na kuutunza (chérir) muungano huu kama maonyesho ya imani ya wanandoa, inayokuwa na msingi katikaa uhusiano (relation) wao na Mungu na mmoja na mwingine. Kwa hivyo, ndoa inaonyesha (reflète) utayari (volonté) unaoendelea kukua /kukomeya pamoja katika Kristo na kujitolea kukuza (cultiver) kifungo cha agano (lien d'alliance) ambacho kinahusisha ushirika (englobe l'intimité), neema na

mapendo.

Kama wamembra /wanachama (membres) wa jamii kubwa, tunathibitisha vilevile umuhimu (importance) wa ndoa za kiraia (mariage civil), ambayo ni kitambulisho cha kisheria ya muungano /agano ndani ya nyumba mbele ya serikali. Utambuzi wa kisheria (reconnaissance juridique) huo ni muhimu (vital) kwa ajili ya kuhakikisha uthabiti /uimarishaji wa familia (stabilité ya famille) na masharti /kanuni (règlement) yenye utaratibu (ordonné) wa urithi (des successions), na kwa kutoa hakikisho kwamba wanandoa na watoto wao wanapewa haki zote, faida na ulinzi ambao wanastahili kuwa nao.

1. Ndoa za watoto wadogo

Tunakataa mahusiano /relation ya ndoa na watoto na vijana chini ya umri wa miaka 18, hata mafazi /mahali ambapo mahusiano kama hayo yanaruhusiwa kiutamaduni (culturellement) au kisheria (l'également). Ndoa za watoto na shughuli /tendo la ngono za mapema zinaharibu hali ya kawaida (normal) ya maendeleo ya kihisia (émotionnelle), kibaioloja (biologique), na kijamii (social) ya watoto wadogo. Kwa wasichana /watoto wanawake wa myaka chini, zaidi /hususan, tendo la ngono ambazo zimeanza mapema - na mimba kutokana na tendo hizo - zinaweza kuharibu /kuharabisha viungo (organes) vya ndani kabisa, kusababisha matatizo ya afya za muda wote wa maisha (à vie), na kuzuia fursa (possibilité) nyingine katika maisha yao. Kusubiri /kuongolea mpaka umri wa kuolewa unaofaa (approprié) inatoa / inaleta nafasi (occasion) muzuri kwa watoto na vijana kukomeya /kukua hata kuwa watu wazima /wakubwa na kuwa washiriki (membres) kamili (à part entière) wanaochangia ku jamii (société). Kwa hiyo tunaamini kwamba vijana wanapaswa kuwa na umri wa kisheria ili waweze kutoa idhini /makubaliono (consentement) yao mbele /kabla ya kuingia katika ndoa.

2. Ndoa za Wake Wengi (Polygamie)

Hatuwezi kukubali (approuver) desturi ya ndoa na wanawake wengi, ambayo inamaanisha kuishi katika uhusiano wa ndoa nyingi. Hata hivyo, tunakubali kwamba kufutwa /kuachanisha (kuvunja) kwa kinguvu uhusiano (relation) huu kunaleta matatizo makubwa. Mara nyingi, wanawake na watoto ambao wanalazimishwa kuondoka katika mahusiano ya wanawake wengi wanajikuta katika umasikini kali bila njia ya msaada /usaidizi.

Kwa hiyo, tunawahimiza (exhorter) viongozi wa kanisa, wakati wana kushughulika (lorsqu'il s'agit de) na talaka /kukatalana (divorce) kutoka ndoa ya wanawake wengi, kuchukua hatua kwa makini (avec prudence) na kuzingatia (considérer) masuala (ma questions) yanayohusiana na maendeleo bora za afya na ustawi wa wanawake na wa watoto walio tegemea (dépendants) ku familia.

Tunakataa majoribio (tentatives) ya kufuta /kutenga (ostracizer /exclure) familia ambazo zimekuwa katika mahusiano /ndoa ya wanawake wengi, hasa /zaidi wanawake na watoto, au kuwazuia /kuwakatalia accès ya huduma (ministères) za kanisa, kama vile kushiriki (participation) katika sakramenti. Badala yake, tunawahimiza (exhorter) wachungaji /wa pasta na makutaniko (congregations) kupanua ukaribishaji (accueil) wa neema na ukarimu (hospitalité) wa sawa pamoja kama wote wanaohitaji.

3. Talaka / Kukatalana (Divorce)

Tunatambua kwamba talaka (divorce) inaweza kuwa mbadala (solution de rechange) ya kusikitisha lakini zilizo lazimishwa (nécessaire) wakati mahusiano ya ndoa yanakuwa na matatizo yasioweza kutengenezwa (irrécupérables) au inakuwa na uwezo wa leta uharibifu /madhara au wakati wenzi wa ndoa (les époux) wanapokuwa wanaachana /wamejitokeza kabisa. Katika hali kama hizo, tunawashauri wanandoa wachanga kutafuta ushauri unaohitajika na, ikiwa hutaratibu wa talaka (divorce) hauwezi kuepukika, kuwaongoza kwa namna ambayo inapunguza hathari mbaya kwa wamemba (membres) wote wa familia.

Uaminifu katika agano la ndoa hauhitaji wanandoa kubaki katika uhusiano wa vurugu /fujo kimwili au kiajili. Hatunge mkono (hatu soutenir) jitihada (efforts) za kuzuia huduma (service) za kanisa kwa watu walioachana au kuwakatalia fursa (opportunités) za za wao kuongoza ndani ya kanisa, kama vile ni makasisi /pasta (clergé) au kiongozi walei (laïque). Tunawahimiza (exhorter) wachungaji /wapasta na makutaniko (congregations) kutoa huduma (ministères) na ma programu inayounga mkono watu walioachana /katalana ili waweze kushinda aibu / haya (honte) ya kijamii na kidini (stigmates sociaux et religieux) inayoambatanishwa na hali hiyo mara nyingi. Talaka (divorce) haimaanishe kwamba wasifanye /wasiunge katika ndoa tena /upya.

MASUALA MENGINE YA KIJAMII (SOCIAL)

A. Matumizi Mabaya ya Madawa ya Kulevyta, Kileo / Pombe, na Tumbaku

Matumizi mabaya ya madawa ya kulevyta (toxicomanie) inahusu matokeo makubwa mabaya ya kisaikolojia /kiakili na kifiziolojia /kimwili ya utegemezi (dépendance) na matokeo makubwa ya kijamii ya matumizi hayo (toxicomanie). Katika jibu letu kwa suala kuhusu hali (réalités) halisi (généralisées) ya matatizo ya madawa ya kulevyta, tunapaswa kwanza kutambua madhara makubwa (effets dévastateurs) ya kulevyta na matumizi mabaya ya kisheria (légales) na za kinyume na sheria (illégales) ya ma madawa katika maisha ya watumiaji binafsi (utilisateurs individuels), wa familia kubwa na jamii (communautés) nzima.

Katika sehemu nyingi za dunia, dawa za kutuliza maumivu "opioid" na madawa mengine ya kulevyta yamefikia kiwango /kipimo (proportions) cha mchafuko (crise). Kanisa linaunga mkono mipango na sera zinazoona /zinazo shughulikia (traitent) kwa kikamilifu chanzo /sababu (causes) na tiba /matunzo (cure) za uzoelevu (dépendances) unayodhoofisha mwili (débilitantes) wa kulevyta. Tunawaomba jamii kuacha kuhukumu (juger) watu wazoelevu (toxicomanies) na serikali katika ngazi zote kutoa rasilimali (resources) kulingana /kufatana na upeo (mesure) wa matatizo.

Kwa kutambua uharibifu ambaao matumizi mabaya ya madawa ya kulevyta yameleta kwa watu binafsi, familia na jamii nzima, tunawahimiza (exhorter) Muugano wa Methodisti kuepuka matumizi ya madawa ya kulevyta yoyote ya kisheria (licites) au za kinyume ya sheria (illicit) au vitu vingine ambavyo vinawenza kupeleka ku /kuzalisha uzoelevu (toxicomanies), kuharibu uwezo wa akili na uwezo wa kimwili, na kusababisha uharibifu wa kudumu kwa watu binafsi, familia na jamii.

Kuhusu /kufatana na matumizi ya pombe /kileo (alkoholi), tunakubali msimamo wa kihistoria wa Muungano wa Methodisti juu ya kujizuia /kuijiepusha kunywa kama ulinzi dhidi (contre) ya madhara (dommages) ya akili, kimwili na ya kiroho yanayosababishwa na kunywa mingi /sana (consommation excessive). Kwa hiyo, tunawahimiza (exhorter) wale

wanaochagua kunywa pombe, kama vile nvinyu /divai na bia (bière), kufanya hivyo kwa busara (avec sagesse) na kwa kiasi (modération). Jambo jingine /ingine muhimu ni hatari za vitendo vile kwa wale wanaojitahidi /wanapiganisha na kupona kutokana na matumizi ya pombe na matumizi mabaya ya dawa ya kulevyta.

Kutokana na ongezeko la ushahidi /uthibitisho wa kitiba (preuves médicales) kwangaliya /kuhusu hali ya utawaliwa sana (addiction) na matokeo mabaya za afya inayofika kisha kumeza (ingestion) au kuvuta pumzi (inhalation) ya nikotini moja kwa moja (directe) au yasiyo kuwa moja kwa moja (indirectes) na kemikali nyingine inayopatikana katika bidhaa /vitu (produits) nya tumbaku (tabac) ya kibiashara, Kanisa inapendekeza (recommender) kujiepusha /kwijizuiwa kamili (abstinence totale). Katika kufanya mapendekezo hii (ces recommendations), tunatambua matatizo katika kushinda utawala wa nikotini na kuwaomba (exhorter) mikusanyiko ili watafute njia ya kutoa msaada /usaidizi wa maana kwa wale ambao wanaamua kuacha kutumia nikotini.

B. Uchokozi / Uonevu (Kaoneo) na Aina Nyingine za Vurugu (Violence)

Tunalalamikia (dénoncer) aina zote za uchokozi /uonevu, ambazo zina tabia zisizohitajika na za ukatili /ugomvi kwa watoto, vijana na watu wazima, ikiwa ni pamoja na matusi ya maneno, ugonvi wa kimwili, kudanganywa kwa kihisia (manipulation émotionnelle) na vitisho nya kijamii (intimidation sociale). Wakati shabaha (cible) ya huo uchambulizi unaelekea zaidi kwa watoto na vijana, uonevu /uchokozi unapunguza (intimidation ina freiner) maendeleo ya kihisia (émotionnel) na kiakili na kugeuza shule, ujirani, na mipangilio ya kimbali (virtuels) au ya mtandaoni katika mazingira za hatari (environnements dangereux) na isio salama. Mara nydingi uchokozi /kaoneo unakuya na madhara (effets traumatiques) ya muda mrefu juu ya ustawi wa kiakili, kimwili, na kihisia wa waathirika (victimes) wake. Tunaunga mkono utekelezaji (mise en place) wa sera (politiques) zinazozingatia /zinaangalia kulinda (protéger) watoto, vijana na watu wazima /wakubwa kutokana na uonevu /uchokozi (intimidation). Katika hali (situation) inayoangalia watoto wadogo na vijana, tunahimiza (exhorter) maendeleo (mise en place) na utekelezaji (application) wa sera za kupinga uovevu /ukiukwaji ambao inazingatia (tenir compte) michakato inayoendelea ya wote waathiria (victimes) na wahalifu (auteurs) wa maonevu /kaoneo.

C. Ukoloni, Ukoloni Mamboleo (Néocolonialisme) na Matokeo Yake

Tunatambua kwamba urithi wa ukoloni na ukoloni mamboleo (néocolonialisme) ambazo zimefungamana pamoja (enchevêtrés) na ngumu /tata (complexes) unaendelea kuwindwa /kusumbuwa sana ushirika wa kimataifa wa Muungano Wa Methodisti. Ukoloni inahusu utaratibu (pratiques) wa kuanzisha (ku établir) utawala kamili (contrôle total) au sehemu (partiel) ya nchi nydinge, makabila na watu kwa njia ya ushindi (conquête) na unyonyaji (exploitation). Néocolonialisme inaendeleza urithi wa kihistoria wa ukoloni kwa kudumisha /kukawiahua utawala (conserver le contrôle) wa kiuchumi, kisiasa na kijamii wa mataifa na watu ambao walikuwa mukikoloni ya zamani.

Wengine kati yetu wanatoka ku /ni wenye inchi na makundi ambayo yamefaidika (bénéficier) sana kutokana na kutawaliwa kwa watu wote na kutokana na kunyang'anywa udongo /ardhi na rasilimali (ressources) nydinge. Wengine kati yetu wanaishi katika inchi au ni sehemu ya /kipande cha jamii zinayoendelea kupambana na historia inayoendelea na matokeo (conséquences) za aina zote za ukoloni, ikiwa ni pamoja na (notamment) mvurugo /misukusuku ya kijamii, uchumi, na kisiasa; utapiamlo ulioenea (malnutrition généralisée); kukosa kujuwa /kutojua kusoma na kuandika (analphabétisme); ugonjwa; na kuingiliwa haki

(violations des droits) unaoendelea katika nchi za asili na kikabila.

Tunatambua kwamba badala ya kuwa wapita njia (spectateurs) wasio na hatia / kosa (innocents), mara nyingi kanisa imehusika sana (profondément impliquée) ndani ya ukoloni na ukoloni mamboleo (colonialisme na neocolonialisme). Kwa hiyo, tunatoa mwito kwa watu binafsi na mikusanyiko kuelimisha /kutafuta ujumbe (à s'informer) kuhusu urithi wa taabu wa ukoloni na, pale inapowezekana, kutafuta toba /kutubu (repentance) kwa ajili ya ushiriki (participation) wetu unaoendelea. Tunawaomba (exhortons) Muungano wa Methodisti kupata njia za kusaidia wale bado wanateseka kutokana urithi wa kikoloni, ikiwa ni pamoja na matendo yanayoonekana (concrets) ya ulipaji fidia na (réparation) msaada kwa ajili ya mipango (initiatives) ya maendeleo endelevu.

D. Kifo / Lufu kwa Heshima (Mourir dans la Dignité)

Tunatambua kwamba mwisho ya kila maisha duniani ni lufu /kifo, na tunathibitisha (affirmer) kwamba upendo wa kudumu /wa milele na kujali kwa /utunzaji wa Mungu hunabaki nasi kwa mapito (transition) wa maisha hata ku lufu kufuka paka maisha makuu /mazuri zaidi. Mathibitisho hayo (ces affirmations), pamoja na kujitolea kwetu kwa bei /thamani (valeur) takatifu ya kila mwanadamu, kunatuongoza kusisitiza (insister) kwamba watu watatibiwa / watunzwa kwa heshima (respect) na staha (dignité) wanapoingia mchakato (processus) wa kufa.

Mkazo huu juu ya kifo kwa heshima ina maananisha kwamba uchaguzi wa watu binafsi na familia inapaswa kusikika /kusikilikika (être entendus) na kuheshimiwa (respectés), matumizi ya teknolojia ya matibabu /matunzo inapaswa kupimwa na kustahili (appropriée), na maumivu yoyote na mateso isiyo ya lazima yanapaswa kupunguzwa. Tunathibitisha haki (affirmer droit) ya watu wanoelekea ku lufu /kifo kwa kushiriki (participer) kikamilifu (activement) katika mchakato (processus) wa kufanya maamuzi (décision). Kama jamii ya imani, tunaitwa kuunga mkono watu binafsi na familia wakati wanapopatwa (affronter) na hali halisi (réalités) ya mateso na kifo. Kwa njia inayopaswa kufikiria hisia (manière sensible) na inayojali (bienveillante), tunawashuhudia mapendo na neema ya Mungu inaendeleya kudumu (durables), hata wakati hawawezi kuzisikia (ressentir) au kuziona (vivre) kwa haraka.

1. Matunzo /Huduma wa Uaminifu kwa Watu Wanaokaribia Kufa

Mfikio wetu (approche yetu) ya kifo na wanoelekea kufa /kuchofeya ku lufu imeundwa na /imefanyizwa kwa imani yetu katika heshima (dignité) na thamani (valeur) ya asili (intrinsèques) ya wanadamu, wasiwasi wetu kwa uhuru (autonomie) wa mgonjwa, na kuthibitisha kwamba maisha yetu hatimaye (en définitive) ni /iko mumikono ya Mungu. Katika mfumo (cadre) huyu, tunaunga mkono kwa nguvu juhudhi (efforts) la kuwatia nguvu /kuwawezesha (responsabiliser) wagonjwa na wapendwa wao kufanya maamuzi /kukamatia mipango ya hufamu (décisions éclairées) kuhusu maendeleo ya matibabu /matunzo yao au maamuzi ya mwisho ya maisha ambayo yanaendana na sheria za kisheria zinazotumika na taratibu (protocoles) na viwango vya matibabu (normes médicales).

Maamuzi yanayofaa kama hayo yanaweza kuongoza wagonjwa na wapendwa wao kuchagua kuendelea na mantunzo /matibabu ambayo inaonyesha ahadi /kitumaini ya maboresho muhimu (améliorations importantes) ya afya au kuongeza (amelioration) ubora wa maisha (ya qualité de vie). Kinyume chake (invertement), maamuzi hayo yanaweza pia kusababisha wagonjwa au wapendwa wao kuacha hatua za matibabu (interventions médicales) ambazo zinaacha kuwa

na manufaa makubwa (bénéfiques).

Tunathibitisha faida za huduma /matunzo yanayotolewa kwa sababu ya kupunguza maumivu (soins palliatifs) katika kisa (dans les cas où) uamuzi (décision) unafanywa kuacha matunzo /matibabu mengine yanayotolewa kwa sababu ya kupunguza maumivu (soins palliatifs) yanakazia umaana (ina souligner importance) ya kufanya wagonjwa wajisikiye vizuri kama iwezekanavyo, kupunguza maumivu na mateso, na kuruhusu mchakato wa kuendelea kufa bila kuzuiwa. Tunaunga mkono vilevile kuundwa (création) kwa Mwelekezo wa Mapema Kuhusu Tiba (Directives Médicales Anticipées), ambayo yanaonyesha wazi mapendekezo (préférences) ya wagonjwa hata kama /zijapokuwa wasioweza lolote na kama hawawezi kuwashauri madaktari wao (incapacité à conseiller wa médecins wao).

2. Euthanasia / Uuaji wa Huruma na Kujiu (Suicide)

Kusadiki (conviction) kwetu kwamba maisha ni zawadi takatifu, pamoja na maswali (questions) na wasiwasi (préoccupations) yanaoendelea (persistantes) juu ya uwezekano wa kutendwa vibaya (abus potentiels), unatuongoza kama kanisa kupinga /kakatala euthanasia na kujiu wakati tunapoendelea kazi za utumishi / huduma (ministères) wetu wa rehemta kwa ajili ya familia zinazoathirika (affectées) na vitendo vile. Euthanasia, inajulikana vilevile kama mauaji ya huruma /kuuwa mutu juu ya kumusikilya buluma (meurtre par pitié) au tena kama kuijiwa chini ya uongozi (usaidizi) wa daktari /wanganga, inatokea wakati madaktari au wataalamu (professionnels) wengine wa afya wanapanga vipimo vyaya dawa vinavyoweza kuua na kuzichanga kwa ajili ya wagonjwa wanao na ugonjwa wakuelekeea ku lufu /kifo, au, wakati ingine, huongoza (administrer) au kusimamia utoaji wa dawa hizo (prise de ces médicaments).

Kujiu kunamaanisha zaidi vitendo vinavyo chukuliwa /kamatwa na watu binafsi (individus) kwa lengo (dans le but) la kuisha /kumaliza maisha yao wenyewe. Kichocheo cha /kiliosukuma mutu kujiu mara nyingi inahusisha (impliquent souvent) la mshuko-moyo / unyogovu (dépression) na aina nyngine za ugonjwa wa akili, ikiwa ni pamoja na matumizi mabaya ya madawa ya kulevyia. Ulimwenguni pote, majaribio (tentatives) ya kujiu mara nyingi inatokea ku mwisho wa /baada ya migogoro (crises) makubwa ya kibinafsi au ya familia, ikiwa ni pamoja na upotevu wa kazi au mali (perte ya moyens de subsistence), uhamiaji wa kulazimishwa (migrations na déplacements forcé), unyanyasaji wa kiutamaduni, na kudhalilishwa kwa muda mrefu kwa uonevu /unyanyasaji (oppression) na vitendo vingine vyaya fujo /vurugu (violences).

Ingawa euthanasia au kujiu haiwezi kukubalikwa /kuidhinishwa, tunakiri kwa unyenyekevu mapungufu (inefficacité) kwa uwezo wa kanisa kuelewa /kusikiya na kuleta majibu. Tunawahimiza (exhorter) mikutaniko (ma congregations) kujifundisha /kutafuta ujumbe (se renseigner) kwa kujiuwa kifungo (ensemble) tata (complex) ya misukumo /motisha de (motivations) na sababu zinazozingatia (facteurs sous-jacents) desturi haya (ces pratiques). Kutambua kwamba hukumu ya mwisho iko katika mikono ya Mungu badala (plutôt que) yetu wenyewe, tunakataa majaribio (tentatives) ya kukataa huduma (ministères) na services za kanisa kwa wale wanaokufa kwa euthanasia au kujiu au familia zao ziznaohuzunika pamoya na wapendwa wengine.

Tunaamini kwamba kujua hakuwezi kuwazuia watu kutoka /kuvutwa kwa neema ya Mungu, ambayo ni ya kutosha /ni ya kweneye kwa wote. Tunawahimiza (exhorter) wachungaji na makutaniko ya ndani (congrégations locales) kuanzisha (établir) sheria za kulinda (protocoles) sahihi kwa kuitikia watu wanaoangalia manemo ya kujua na wale waliookoka majoribio ya kujua (survivants de tentatives de suicide). Protoksi (protocoles) hizo zinapaswa kuhusisha (inclure) rejea / hupelekwa (références) kwa washauri wenye ujuzi (expérimentés) au wataalam wa matibabu /matunzo (professionnels wa santé). Badala ya kuwatenga /kuwakatala (ostraciser) au kuwahukumu (condamner) wale waliookoka (survivants) au wamemba wa familia walioathirika (touchés) na kujua, tunawahimiza wachungaji na makutaniko kutoa huruma na usaidizi kwa watu hawa.

E. Kucheza Kamari / Kuchezeya Feza

Tunakataa desturi /mazoezi ya kamari /kuchezeya pesa (jeux d'argent) kwa sababu inakazia (mettre l'accent sur) uangulari wa jamii (attention ya société) juu ya kupata (l'acquisition) vitu vyta kifeza /pesa (biens monétaires) kwa hasara ya (au detriment) vyote vingine. Kamari vilevile inatajirisha /inawinisha kakundi kadogo ka watu kwa hasara ya wengine wengi. Kwa watu wengi sana, kamari inakuwa ni mazoezi yenye uharibifu (dévastatrice) na yenye uwezo mkubwa wa kutokeza uzolevuu /uraibu (addiction) ambayo unahatarisha (mettre en danger) ustawi (bien-être) wa kiuchumi wote wa wachezaji (joueurs) na familia wao.

Tunakubali kwamba katika maeneo mengine (certains endroits), Taifa la Kwanza, Wahindi Waamerika, na watu wa asili ya inchi (peuples autochtones) wamefungua mafwashi / mahali pa kustarehe za kamari na vituo kama kitendo cha kujitegemea (d'autodétermination) na hatua muhimu (étape cruciale) kuelekea uokovu wa maisha ya kiuchumi (survie économique). Kuliko /badala ya kushutumu (blâmer) vitendo hivyo, tunatambua kwamba jukumu (rôle) la kanisa ni kitia-moyo (encourager) mazungumzo (dialogue) na elimu /mafundisho kuhusu matumaini na matarajio (aspirations) ya jamii hizi na kuendeleza (développer) ufahamu wa kina (compréhension plus profonde) wa historia zao na utafutaji (recherche) wao ulioendelea (continuelle) za kujitegemea (auto-détermination) na kuendelea kuishi (ku survivre).

Tunaahidi /tunalapa (promettre) kufanya kazi ya kumaliza /kuondosha umasikini na usambazaji (répartition) wa usawa (plus équitable) zaidi wa faida za kifedha /kifeza (avantages financiers) kama mkakati wa kujenga (stratégie constructive) ili tuweze kupunguza kuvutiwa wa kifedha (l'attrait financier) ya kamari iliyopangwa kama vile lottery, kasinon na michezo ya bahati-nasibu iliyopatikana mtandaoni.

F. Usawa wa Kijinsia (Égalité Entre les Sexes) na Aina Nyingi Mbalimbali (Diversité)

Tunaunga mkono usawa wa kijinsia (parité des sexes) na utofauti /umbalibali wa jinsia kama malengo muhimu /ya maana (objectifs importants) ya kuhakikisha (assurer) kuwa matarajio (aspirations) ya wanawake na wasichana (filles) yanachukuliwa (prises) kwa uzito (au sérieux) na kuhakikisha kuwa nafasi za kulipwa (postes rémunérés) na fursa (opportunités) za uongozi zinagawanywa sawa kwa wote. Tunapinga /tunashutumu (dénoncer) kuendelea kwa ubaguzi wa jinsia (sexisme) na tabia ya kuwazarau wanawake (misogynie) kanisani kwa njia ya mazoezi /utendaji (pratiques) wake na mafundisho ya kitheolojia, kama vile katika jamii pana (société en général). Tunasikitika kwamba chuki /maoni ya ubaguzi kama hizo mara nyingi imesababisha uvunjaji wa heshima (dénigrement) na kufukuzwa (limogeage) wa wanawake katika ushiriki na nafazi ya uongozi.

Kwa sababu hiyo, tunakataa imani yoyote, sera (politique) au utendaji /mazoea (pratique) ambazo zinazingatia (considérer) wanawake na wanaume kusio /kushipo kuwa sawa (inégalitaire) ama katika mazingira ya kidini wala ya kidunia. Tunahimiza (exhorter) mikutaniko (congrégation), wachungaji (wa pasteurs), bodi za huduma zilizowekwa, maaskofu, na viongozi wengine wa kanisa kutekeleza (mettre en application) juhudii halisi (efforts concrets) za kulea (renforcer) na kukuza (promouvoir) uongozi wa watu wote, bila kujali (sans distinction) jinsia (de sexe). Tunahimiza (exhorter) vilevile serikali, biashara, na mashirika ya kiraia kuanzisha sheria na sera ili kuhakikisha kwamba wanachama /wamemba wote wa jamii wanapewa upatikanaji (acces) nafasi na ulinzi sawa (égaux).

G. Teknolojia ya Vyombo vy ya Habari (Médias) na Mawasiliano (Communication)

Tunaunga mkono kwa uhuru kujisemea peupe /wa kujieleza kwa umma (liberté d'expression publique), inayotia ndani uhuru wa waandishi wa habari na haki ya wanachama /wamemba wote wa kijamii kugawa /kushiriki (partager) mitazamo (points de vue) na maoni (opinions) yao. Tunasisitiza (insister) pia kwamba makampuni yote ya vyombo vy ya habari (médias) yafanye kazi kwa adabu (civilité) na kuheshimu (respect) na kuzingatia (se conformer) viwango (aux normes) yya uandishi wa habari. Tunathibitisha majukumu mazuri (rôles positifs) ambayo teknolojia ya vyombo vy ya habari na mawasiliano (communication) inacheza katika kufundisha /kuelimisha (sensibilisation) umma kubwa (grand public), kuwajibika (tenir pour responsables) serikali na viongozi wengine wa kijamii, na kukuza (promouvoir) manufaa ya wote (bien commun).

Tuna /tukona wasiwasu /boka (préoccuper) juu ya utawala kamili /ukiritimba (monopoles) wa vyombo vy ya habari (médias) na tabia ya udhibiti (controle) wa vyombo vy ya habari kubaki mikononi mwa mashirika (entreprises) makubwa machache. Tunahimiza vilevile watu binafsi, jamii, na serikali kufungula macho (vigilant) katika utekelezaji (l'application) wa sera ambayo inapinga imani (politique antitrust).

Tunatambua vilevile kwamba, kama kila juhudii /nguvu (efforts) za kibinadamu, vyombo vy ya habari vinaweza kutumiwa na watu wasiwasu kwa kusudi la kumtumia kwa ujanja /kudanganya maoni ya umma (manipuler les opinions publiques), kupotosha ukweli (déformer les faits), kusambaza /kuzambalalisha (propager) habari zisizo kweli, uadui (l'hostilité) na uoga (peur). Tunasikitikia ongezeko kubwa la hotuba ya chuki /kutukanana (discours de haine) katika vyombo vy ya habari ya kijamii (réseaux sociaux), vyombo vy ya kutangaza /redio na vya kuchapisha habari, na majukwaa mengine (autres plates-formes), na tunatowa mwito kwa wananchi na wasimamizi wa sheria wafanye yote katika uwezo wao ili kuiondo /kuitosha kabisa (les éliminer). Tunawatia moyo pia watu mmoja-mmoja wawe waangalifu wakati wa kuelezea maoni yao kupitia /kwenye vyombo vy ya habari ya kijamii, kutambua nia ya huruma (besoin de compassion) na madhara (dommages) ambayo yanaweza kufanywa kwa wengine wakati huruma kama hiyo inakosekana.

Zaidi ya hayo, vyombo vy ya habari na teknolojia nydinge za mawasiliano hawana uwakilishi wa kutosha /wakweneneya au tofauti wa jamii ambazo hazitambuliwe /hazijulikane na ziliotengwa (marginalisées), ikiwa ni pamoja na wanawake, makundi ya kikabila, watu wenye ulemaru /weko na kilema, watu masikini na wengine. Tunaamini kuwa teknolojia za vyombo vy ya habari na mawasiliano zinapaswa kuwa wazi na kupatikana kwa wote, kukuza (promouvoir) kanuni ambazo zinaleta ustawi na heshima, na kulinda heshima na bei/ thamani (valeurs) ya watu wote, ikiwa ni pamoja na jamii inayoathiriwa zaidi.

H. Ponografia / Picha au Habari za Ngono

Tunapinga /tunakatala vikali (opposer ferment) na ponografia na kuomboleza athari zake za kuharibu /kualabisha tamaduni (ma cultures), familia na kila mutu mmoja / watu binafsi (individus). Ponografia ni jambo inayovunja /shukisha heshima usadikisho /imani yetu kubwa ya kudumu kwamba ujinsia (sexualité) wa binadamu ni zawadi ya bei /thamani kutoka kwa Mungu. Suala (question) ya ponografia ni moja ambayo imeathiri sana (iko na impact dramatique) wengi ndani na inje ya kanisa duniani popote. Ijapokuwa /hata kama picha za kuchafua zimekuwa zimepatikana kwa mia ya myaka /karne (ma siècles) nyangi / mingi, usambazaji kubwa (kuzambalala /propagation) na upatikanji (disponibilité) wa vifaa nya kijinsia waziwazi na vyenye ukatili (agressifs) leo vimeweza kusababisha matatizo kubwa la uzoelevu (addiction) kwa watu wengi, kama vile ni vijana amba wamefika umri wa myaka ambayo internet inapatikana katika nyumba zao na kwenye vifaa nya simu (appareils portables /mobile). Tunatoa wito kwa Muungano wa Methodisti wote ili waunge mkono vitendo nya kuunda /kufanya sera (élaborer des politiques) nzuri za kijamii na serikali ili ponografia ya watoto iweze kuondolewa /kutoshwa (éliminer) pamoja na matumizi mabaya (l'exploitation) ya watu wazima /wakubwa vilevile na utumwa ('l'esclavage). Tunatowa mwito tena kanisani kutoa /kuleta usaizidi wasiohukumu (sans jugement), kutengenezwa upya (réhabilitation) na matunzo (soins) kwa wale walioathiriwa (victimes) na madhara (conséquences néfastes) ya ponografia katika maisha yao.

I. Majaribio / Uchunguzi wa Matibabu na Utafiti (Expérimentation Médicale et Recherche)

Tunaunga mkono majaribio /uchunguzi ya matibabu na taratibu za utafiti (procédures de recherche) ambazo zina uwezo wa kuondoa (éliminer) maradhi na magonjwa na /au kurefusha /kupanua na kuboresha hali ya maisha ya binadamu. Tunasisitiza (insister) kwamba majaribio ya matibabu, ikiwa ni pamoja na uhandisi wa maumbile (génie génétique), inapashwa kufanywa ndani ya vigezo (respect des paramètres) nya bioethical viliopangiwa. Vigezo hivi (izi ma paramètres), vinyavyotokana na wajibu wa daktari (responsabilité du médecin) wa kuepuka kufanya madhara /hatari yoyote, ni pamoja na hakikisho za uhuru wa mgonjwa na kukubali kwake kisha kupashwa habari ; hakikisho kwamba faida na hatari za majaribio ya matibabu zimesambazwa kwa usawa kati ya makundi mbalimbali ya jamii; ahadi (promesse) ya faida kubwa kwa wagonjwa wanaohusika katika majaribio hayo; na, kwa kiasi kidogo (moindre mesure), fursa (possibilité) ya kuendeleza uwanja wa matibabu (domaine médical) kwa kiasi kikubwa (considérablement).

Tunatetea /tunasemeye (défendre) kwa usimamizi wa uangalifu (surveillance méticuleuse) wa aina zote za majaribio /uchunguzi ya matibabu kwa ajili ya kuhakikisha kwamba vigezo (paramètres) nya juu /yulu nya maadili (éthiques) vinatumikiwa (appliquer). Tunahimiza ushirikiano (collaboration) mkubwa kati ya serikali, taasisi (institutions) za kitaaluma (académiques), watafiti wa kampuni (chercheurs en entreprise), na taaluma ya matibabu (professionnels de la santé) ili viwango (normes en vigueur) nya utafiti wa matibabu (recherche médicale) vitekelezwe (soit appliqué). Kwa kuongeza (en plus), tunasisitiza (insister) kwa bidii (diligence) ili kuhakikisha kwamba watu wanaoishi katika umasikini, ikiwa ni pamoja na wale walio katika inchi zinazoendelea (pays en développement) na jamii isyo na utajiri sana, wasio wakilishwa kabisa (surreprésentées) au walio kuwa chini ya wakilisho (sous-représentées) katika uchunguzi wa katika /matibabu (études médicale) na kisha yake wanakataliwa faida zilizopatikana kutokana na uchunguzi.

J. Kipaji / Zawadi ya Viungo (Organes) na Upandikizaji (Transplantation)

Tunaunga mkono kwa nguvu zawadi ya viungo kama maonyesho wa ushauri wa Kristo wa kupenda jirani. Ukozefu /upungufu (carence /pénurie) wa viungo ambavyo vinavyoweza kupandikizwa (transplantables) duniani popote inamaanisha kwamba mamia ya maelfu (centaines de milliers) ya watoto, wanawake na wanaume wanasababishwa kupata maumivu yasiyotakiwa na kifo cha mapema /lulu lwa kubototo. Kutokana na ili, Muungano wa Methodisti ambao waliyo tayari na uwezo wa kushiriki (participater) wanatiwa moyo / wanakamkamishwa (sont encouragé) kujitolea kwa kujiandikisha /usajili juu ya kufanya zawadi ya viungo.

Tunaamini kwamba misaada yote lazima iwe kwa kujitolea (volontaires) na lazima ifanyike katika hali ya afya salama ambapo afya, ustawi (bien-être), na heshima ya siri (confidentialité) ya wapaji /wasaidizi (donneurs) na wapokeaji (receveurs) wote wanalindwa (beko protégés). Zaidi ya hayo, tunazingatia (considérer) ununuzi (l'achat) na uuza (vente) wa viungo na damu, ikiwa ni pamoja na yale yaliyopatikana kwa wizi na kulazimishwa (contrainte), kuwa uvunjaji (violation) wa heshima ya ndani ya maisha ya kibinadamu pamoja na ya maagizo ya maadili (préceptes moraux) yanayo tukataza kuona na kuwatendea (traiter) watu kama vitu via biashara /bitu bia kuuzisha (sawa marchandises).

Tunawaomba (exhoter) serikali na mashirika ya matibabu kuitisha (adopter) sheria (ma lois) na sera zinazokuza (promouvoir) upaji /zawadi wa viungo wakati wanaolinda watu walio hatarini (populations vulnérables) kutokana na vitendo vya unyanyasaji na kuhakikisha kuwa viungo vinavyoweza kupandikizwa (organes transplantables) vinagawanywa kwa usawa bila kujali msimamo wa kijamii wa mupokeaji.

K. Afya ya Uzazi na Kutosha / Utoaji wa Mimba

Tunaunga mkono utoaji wa /maandalizi (offre) ya mafundisho kamili, kulingana na umri ambayo inangalia afya ya ngono, pamoja na upatikanaji wa kuzuia mimba /uzazi wa mpango (contrception) wa kudumu (cohérente) na ufanisi (efficace), na wa bei mzuri (abordable). Tunasisitiza vilevile huduma (ministères) na mipango inayojenga afya ya uzazi na kuboresha (améliorer) hali ya maisha kwa wanawake (femmes) na wasichana (filles). Kwa sababu ya hatari zinazohusika na wakati wa kuzaa watoto, tunaamini kwamba wanawake na wasichana (filles) wanapaswa kupata huduma ya kutosha /kwenyea (constant) ya kike (soins gynécologiques). Kwa hiyo, tunawahimiza serikali, biashara, makanisa, na taasisi nyingine za kiraia kuweka upatikanaji (accès) wa mafundisho /elimu ya kuzuia (prévention), upimaji wa matibabu (visites médicales), matibabu na mashauri (conseils) wa juu kwa wanawake na wasichana (filles) wa umri wa kuzaa.

Ahadi (engagement) yetu kwa utakatifu wa maisha ya binadamu inatufanya hatutaki kukubali /kuruhusu kutosha /utoaji wa mimba. Tunayakataa /tunaikatala bila masharti (sans conditions) kama /sawa kitendo kinachokubaliwa cha kupanga uzazi (contrception) au utaratibu (mécanisme) wa kuchagua kijinsia (choix du sexe) na aina nyingine yujeniki "eugenics" ambayo ni sayansi (science) ya uzalishaji wa watoto bora. Tunaunga mkono hatua zinazohitaji taarifa au ruhusa ya /kukubali kwa wazazi, mlezi au watu wazima wengine reponsable mbele /kabla ya utoaji /kutosha mimba iweze kufanyikwa kwa wasichana (filles) ambao bado hawajafikia umri wa kisheria /wa bumutu mukubwa, isipokuwa katika kesi (sauf en cas) za madai ya kulala ngono na mutu wa jamaa moja (inceste présumé).

Tunapinga (tunaji opposer contre) utoaji wa /kutosha mimba mwishoni ya mupaka (l'avortement tardif) au utoaji mimba wakati wa kuzaliwa kwa sehemu (avortement par naissance partielle), mchakato (processus) inayojulikana pia kaama kupanua (dilatation) na

kung'oa /kuchomona (extraction). Tunatoa wito kwa ajili ya kumaliza /kuondoa tabia hii, isipokuwa (sauf) wakati maisha ya mama iko katika hatari, hakuna matibabu mengine yanawezekana, au wakati kasoro /hali isivyo kawaida (abnormalities) kali inatishia (menacer) uwezekano (viabilité) wa fetasi (fœtus). Tunatambua kwamba hizi na migogoro mengine yenye kuhuzunisha (tragiques) za maisha kuhusu maisha yanaweza kutetea /kuhalalisha (ku justifier) maamuzi ya kukatiza /maliza (mettre fin à) maisha ya fetasi. Katika hali chache / kidogo hizi, tunaunga mkono chaguo /machakolio (choix) kisheria (légale) ya kutoa /kutosha mimba na tunasisitiza (insister) kwamba taratibu hizo lifaniwe na watoaji wa matunzo /tiba waliyezoezwu katika mazingira safi na salama.

Tunawahimiza (exhorter) wote wanaozingatia (considérer) kutosha mimba kutafuta mashauri (avis appropriés) ya matibabu (médical) na mashauri wa wachungaji (pastoraux) inayofaa (appropriés) na ajihuisha katika kutafuta, kuchunguza katika maombi njia (alternatives) zingine kama vile kuzala watoto ambao wanaweza (bébés mise à disposition) kupitishwa (pour adoption). Tunasali /tunaomba kwa wale ambao wanakabiliwa (être confrontés à) na mimba zisizotarajiwa /siyotakiwa na tunatoa maombi na msaada (soutien) wetu wakati wanajaribu kutambua mapenzi ya Mungu na kutafuta hekima (sagesse) na uongozi wa Mungu. Bila kujali (peu importe) hali ambayo mtu anaweza kutoa /kutosha mimba, hatuwezi kuvumilia (tolérer) uonevu (intimidation) au kumpatisha mutu haya /aibu (honte) kwa maamuzi (décision) au vitendo walivyofanya.

Tunakubali (reconnaissons) kwamba wanawake wadogo /wasichana wa umri wa kuzaa mara nyingi wanaripoti (affirment) kwamba hawana uwezo wa kufanya maamuzi ya maisha yenye maana au kutumia udhibiti (control) wa maisha yao wenye. Tunapinga (mettons au défi) wachungaji /pasta, mikutaniko (congrégation), huduma (ministères) za ku masomo /chuo (ma campus), na wengine kuwa mbele ya juhudhi (efforts) za kuwawezesha (autonomiser) wanawake hawa wadogo. Zaidi ya hayo, tunaunga mkono vituo vya rasilimali (centres de ressources) ambavyo vinutoa /vinaleta huduma za huruma (soins de compassion) na kusaidia wanawake kuchunguza (explorer) njia mbadala (alternatives) za utoaji /kutosha mimba.

Tunatambua kuwa upatikanaji (accès) wa huduma (services) za afya za uzazi (santé sexuelle et génésique) mara nyingi hunapunguzwa (est limité) kwa sababu ya matatizo za kiuchumi. Wanawake wanaoishi katika umaskini mara nyingi hawawezi kufanya uchaguzi kuhusu wakati wa kuwa na mimba /mjamzito au kuhusu ukubwa (taille) wa familia zao. Hawana pia upatikanaji (accès) wa huduma salama mbele /kabla ya kujifungua (soins prénatals) na baada ya kuzaa (soins postnatals). Ukosefu wa uwezo wakujichagulia uwo unaendeleza (perpétue) mzunguko wa umaskini (cycle de pauvreté) kwa kuzuia uwezo wa wanawake kushiriki (participater) katika kazi na kwa kuongeza matatizo katika rasilimali za familia. Tunaunga mkono sera na mipango inayoongeza huduma za afya za uzazi kwa wanawake katika sehemu ya kiuchumi iliogumu (zones économiquement défavorisées).

Tunaunga mkono matumizi ya mikakati (ma strategies) mbalimbali ya uzazi kwa wale wanaotaka kuwa na watoto, kama vile matibabu ya uzazi, Kutungisha Mimba inje ya Tumbo la Uzazi (IVF)/ fécondation in vitro (FIV), zawadi ya kiinitete au mchanga (don d'embryons ou de spermatozoïdes), kumuzalia mwininge mtoto (maternité de substitution), na wengine. Tunaamini kwamba uamuzi (décision) kuhusu njia za uzazi mutu anataka /anapenda kutumia ni muzuri kuiacha /kwachiliya mu mikono ya wale wanaozingatia (envisager) matumizi ya chaguo (choix /options) hizi, kwa kushauriana (en consultation) na watoa huduma za afya wao (fournisseurs de soins de santé). Katika pindi yote (dans tous les cas), matumizi ya njia mbadala ya uzazi inapaswa kuzingatia viwango vya juu vya maadili (normes éthiques plus

strictes), yalioweka mbele afya na ustawi wa wanawake na watoto wote.

L. Ubaguzi wa Rangi (Racisme), Kiburi Cha Kikabila (Ethnocentrisme) na Ukabila (Tribalisme)

Tunahukumu (condamner) ubaguzi wa rangi (racisme), kiburi cha kikabila (ethnocentrisme), ukabila (tribalisme), na idéologie yoyote au mazoezi /tabia ya kijamii inayotegemea na imani (croyances) za uwongo na inayopotosha (trompeuses) ambazo kundi moja la wanadamu ni bora kuliko makundi mengine yote ya wanadamu. Zaidi ya hayo, tunakataa kabisa sheria, sera na tabia /mazoeza ya kijamii yanayotenga (marginaliser), kubagua (discriminer) au kuhamasisha (encourager) matumizi ya vurugu /fuo contre watu binafsi, jamii au vikundi vingine nya jamii kulingana na tofauti za rangi, kikabila au kikabila.

Tunatoa wito kwa makutaniko na wachungaji (wa pasteurs), maaskofu, na viongozi wengine wa makanisa kujijulisha wenyewe (se renseigner) juu ya sababu /mizizi za msingi na uwazi wa ubaguzi wa rangi, ethnocentrism, na kikabila ndani ya jamii za imani na kuendeleza mikakati ya kushinda aina hizi za kijamii. Tunawahimiza (exhorter) vilevile serikali, wafanyabiashara, na mashirika ya kiraia (ONGs) kukataa taarifa (déclarations), sera, na vitendo vinavyolenga (viser) kukuza (promouvoir) kutengwa ('l'exclusion), ubaguzi na vurugu /fuo.

M. Kusumbuliwa (harcèlement), Kutendwa Vibaya (abus) na Kushambuliwa (agressions) Kingono (sexuels)

Kwa kutambua bei /thamani (valeur) na heshima ya ndani (dignité inhérentes) ya watu wote, tunashutumu (condamner) kusumbuliwa (harcèlement), kutendwa vibaya (abus) na kushambuliwa (agressions) kingono (sexuels) na kuyaona kama mivunjo mizito ya kanuni (graves violations) kufatana na tabia za ndani ya kanisa pamoja na jamii yetu kubwa. Kusumbuliwa kijinsia hunajumuisha (comprend) maneno yasiyo ya kukubalika (importunes) na yasiyofaa (inappropriées) ya ngono, maelekezo ya kijinsia (remarques fondées sur le sexe) au mguso ya kimwili (avances physiques) yaliyofanywa fazi ya /mahali pa kazi, mazingira ya kazi (cadre professionnel) au hali za kijamii.

Kutendwa vibaya (abus) kingono au unyanyasaji (molestation) wa kijinsia inamaanisha kitendo /shughuli za ngono bila kukubalika (non désirée) zilizofanywa (perpétrée) kupitia matumizi ya nguvu au vitisho (menaces), au kwa kutumia faida ya wale ambaeo hawawezi kutoa kibali (consentement) au wale katika hali ya hatari (situations vulnérables) ambaeo uwezekano (pouvoir) wao usio /hauko sawa (inégalitaire). Kushambuliwa kwa ngono kunajumuisha vitisho vyote na aina za kwangiliana ngono kinguvu (contacts sexuels forcés) au maumivu ya kimwili (lésions corporelles), ikiwa ni pamoja na ubakaji (y compris viol). Tunashutumu (déplorons) zaidi kuwatumia wengine kingono /unyonyaji wa kingono za watoto na vijana na kutambua kuwa utendaji vibaya wa kingono wowote ni jambo la kuchukiza sana na amboa unaleta uharibifu wakati unafanyika katika mazingira ya kanisa.

Tunawahimiza wachungaji (pasteurs), makanisa, na vikundi vingine nya kanisa kupitisha sera na mazoea /utendaji wa wazi inayoweza kuzuia (prévenir) au kushughulikia (traiter) ma kesi (les cas) ya kusumbuliwa kijinsia (harcèlement sexuel). Sera hizi na mazoezi /utendaji yanapaswa kuhusisha (inclure) mafunzo kwa wachungaji wote na wafanyakazi wa kanisa, miongozo iliyochapishwa (lignes directrices imprimées) juu ya kile kinachofanya unyanyasaji wa kijinsia, njia (méthode) ya kutoa taarifa za salama (sûre) na ya siri (confidentielle), mchakato wa wazi (processus clair) wa kutatua (résoudre) malalamiko (plaintes) inoyotokea ku huzuni (griefs), ikiwa ni pamoja na adhabu (sanctions) zinazoongezeka ambazo zinaisha na kufukuzwa (renvoi) kwa wahalifu wa kurudia (des récidivistes) ambaeo wanashindwa kugeuza

/ kubadilisha tabia zao mbaya.

Tunasisitiza (recommandons) utengenezaji (l'élaboration) na utekelezaji (application) wa sera na utendaji (pratique) ya kina (approfondie) kuhusiana na matukio ya unyanyasaji wa kijinsia, hasa /zaidi wakati kesi hizo zinahusisha watoto wadogo au wengine ambaeo hawawezi kutoa kibali yao. Hata ripoti zisizo thibitishwa (confirmés) za mashambulio au utendewa vibaya lazima zichunguliwe mara moja. Zaidi ya hayo, tunawahimiza (exhortons) wachungaji na mikutano ya waumini kuzingatia kikamilifu amri za kisheria zinazohusika na mambo hayo na kutambua majukumu yoyote ya kisheria kama kudhinishwa kutoa ripoti (rapporteur mandaté).

JAMII YA KISIASA (LA COMMUNAUTÉ POLITIQUE)

UTANGULIZI

Mapendo ni kutimiza sheria, mwisho wa amri.” Mambo mazuri sana yanasemwaa kwa mapendo; ni ni msingi, roho, maisha ya wa wema wa adili (virtue) wote. Sio tu amri ya kwanza na kubwa, lakini ni amri zote katika moja. “Chochote kilicho haki, chochote kilicho safi, chochote kinachofaa,” au kinachoheshimiwa; “Ikiwa kuna wema wa adili (virtue) wowote, ikiwa kuna sifa yoyote,” yote yanajumuishwa (est compris) katika neno moja, - Mapendo.⁷

Ushiriki (implication) wetu katika mifumo (systèmes) ya kisiasa (politiques) imetokana na umuhimu /lazima (impératif) za Injili anayoamuru kupenda jirani zetu, kufanya haki, na kuwahudumia (prendre soin) wale walio katika hatari (vulnérables). Kama Muungano wa Methodisti, tunakubali kwamba mapendo inahitaji hatua ya kisiasa inayojibika (responsable) na ushirikiano (engagement) unaojenga kuboresha (améliorer) jamii na kukuza (promouvoir) manufaa ya wote (bien commun). Tunakubali kuwa ushirikiano wa kisiasa huo unahitaji unyenyekevu na kufikiria kwetu (prendre conscience) kwa ushiriki-usaidizi (complicité) wetu katika kudumisha (perpétuation) wa ukosefu wa haki /udhalimu (injustice). Inahitaji pia huruma, sala /maombi, na nia ya kutambua uongozo (la direction) wa Mungu.

Tunaamini kuwa bei /thamani (valeur) ya watu wote, ambayo imeanzishwa kwa tendo la neema la uumbaji wa Mungu na iliyofunuliwa (révéler) kikamilifu katika nguvu (puissance) za maisha, kifo na ufufuko wa Yesu. Uelewa /kusikiliza kwamba watu wameumbwa kwa mfano wa Mungu ni kichwa cha msingi (thème central) katika mafundisho ya John Wesley.

Tunaamini zaidi kwamba Mungu anawaita wamemba wote wa familia ya kibinadamu kutambua na kulinda heshima na bei (valeur) ya watu wote na kufanya kazi kwa ustawi (bien-être) wa viumbe vyote vya Mungu. Kwa hiyo, tunaunga mkono miundo (ma structures) katika kanisa na katika mashirika ya kiraia (ONGs) inayoheshimu uhuru (libertés) na haki (droits) ya msingi (fondamentaux) za wanadamu wote na kulinda uumbaji wa Mungu. Hasa (en particulier), tunathabitisha umuhimu (importance) wa kazi ya Umoja wa Mataifa (ONU) katika kukuza amani na usalama, kuutetea (défendre) heshima (dignité) ya binadamu na haki za binadamu, na kutetea maendeleo endelevu.

MAJUKUMU (RESPONSABILITÉS) ZA SERIKALI

A. Kanisa na Serikali

Tunathabitisha kuwa kanisa na serikali zina majukumu (rôles) muhimu (vitaux) na mbalimbali /tofauti ya kucheza katika jamii kubwa. Ingawa mahusiano (relations) rasmi (officielles) kati ya jamii (communautés) za kidini na serikali inachana /imetofautiana kutoka nchi fulani kwa nchi ingine, sisi tunathabitisha kwa ujumla (généralement) uhuru (indépendance) na uaminifu (intégrité) wa taasisi (institutions) zote mbili, na tunasisitiza (préconiser) uhusiano wa kuheshimiana mmoja na mwenzake ambayo hakuna taasisi inapaswa kutafuta kutawala au kushawishi (influencer) kupita kipimo ingine.

Tunathabitisha (affirmons) kwamba kila aina ya serikali inapaswa kusimama chini ya hukumu ya Mungu na kwa hiyo inapaswa kutoa /leta hesabu (être tenue responsable) kwa ulinzi wasio na kosa (innocents), kuhakikisha uhuru wa msingi, kulinda ulimwengu wa asili

⁷ John Wesley, “Hutahiriwa (Circumcision) wa Moyo.”

(monde naturel), na kuanzisha uchumi wa haki, usawa na endelevu.

Tunawahimiza wale ambaو waliochaguliwa (élues) au kuteuliwa (nommées) kwenye nafasi (postes) za umma (publics) au waliyekuwa na vyeo (postes) vingine katika serikali kufanya kazi kama viongozi wa madaraka (responsables) na wawakilishi (intendants) wa mamlaka (autorité) na rasilimali (ressources) zilizowapewa. Tunatoa wito kwa viongozi wote wa serikali kutamani viwango (normes) nya juu nya utaalamu (professionnalisme), uaminifu (honnêteté) na uadilifu (intégrité). Zaidi ya hayo, tunahimiza (exhorter) serikali zote kupitisha sera na mazoea ambayo yanahakikisha uwajibikaji (responsabilité) na uwazi (transparence) katika kuimarisha (favoriser) na kudumisha (maintenir) uaminifu wa umma (confiance du public).

Tunakataa matumizi ya serikali ya vitisho (menaces), udanganyifu (extorsion), kufunga batu mu makasho /kuzua kinyume cha sheria (détentions illégales), mauaji ya kujichukulia sheria mkononi (exécutions extrajudiciaires), na aina nyngine za kulazimisha kuwanyamazisha wapinzani (opposants) wa kisiasa (politiques) na wale wanaopinga sera na taratibu (politiques et pratiques) za serikali zisizo halali. Kwa kupatana na sheria na maagizo (ordonnances) ya kimataifa, tunashutumu (protestons) sana matumizi ya mateso (torture), utumwa, mauaji ya jamii nzima-nzima (génocide), uhalifu wa kivita (crimes de guerre), uhalifu dhidi ya binadamu, na uhalifu wa serikali kutoka kwa serikali yoyote na tunatowa wito kwamba vikwazo (sanctions) nya kimataifa (internationals) vikali viwekwe katika kesi (cas) hiyo.

Ijapokuwa /hata kama hatuamini makanisa inapaswa kushirikiana na vyama nya siasa fulani, tunahimiza (encourager) makanisa kusema kwa ujasiri (avec courage) juu ya masuala ya kijamii kutokana na mtazamo wa Injili. Tunaamini zaidi makanisa iko na haki (droit) na wajibu (responsabilité) wa kufundisha na kuwatayarisha wamemba wao kuwa watetezi (avocats) wa ufani (efficaces) wa haki (justice) duniani kote.

B. Kutotii kwa Kiraia (Désobéissance Civile)

Tunawaunga mkono wale ambaو, wanaofanya chini ya vikwazo (contrainte) nya dhamiri za kimaadili (conscience morale) au imani ya kidini (conviction religieuse) na ambaو wakiwa wameimaliza /wameisha njia nyngine zote za kisheria, wanajisikiya /wanahisi (se sentir) kulazimishwa (obliger) kutotii /kukatala ku tii (ku désobéir) au kupinga (protester) sheria isiyofaa (lois injuste) au inayokosa uadilifu (lois immorales). Tunawahimiza wale wanaohusika (se livrer) katika kutotii kwa kiraia (désobéissance civile) kufanya hivyo na upole /bila vurugu na staha (respect) kwa heshima (dignité) ya bei / thamani (valeur) ya wote wanaohusika. Tunawaomba vilevile makundi /mabaraza zote za serikali, zaidi polisi na taasisi (institutions) nyngine yanayopewa madaraka la kulinda usalama wa umma (sécurité publique), kutoa mafunzo /mafundisho sahihi na kutenda kwa kujizuia (modération et retenue) na kwa namna ambayo inalinda haki za msingi na kuzuia (prévenir) madhara (dommages) ya kihisia (émotionnels) au ya kimwili (corporels) kwa wale wanaofanya wanakosa kutii kwa kiraia.

C. Haki Adilishi / ya Kurejesha (Justice Réparatrice)

Injili imekazia fikira (mettre l'accent) juu ya marejesho ya /kurudishwa kwa mahusiano uhusiano unaofaa (bonnes relations). (Mathayo 18: 15-20) Wakati mahusiano yanaribishwa (violées) au kuvunjwa (brisées) kwa njia ya uhalifu (crime) au uovu, kurejesha vile ni muhimu sana. Kwa hivyo, tunahimiza (exhorter) serikali kuendeleza mifumo (systèmes) ambayo inasisitiza haki ya kurejesha, ambayo inahitaji watu ambaو wamefanya uhalifu wa kurekebishe (réparer) makosa yao, na kuruhusu waathirika (victimes), ikiwa wanachagua

kufanya hivyo, kushirikiana (partager) na wahalifu (agresseur) jinsi /namna walivyoathiriwa (comment elles ont été lésées). Haki adilishi /ya kurejesha inatafuta kumpa kipaumbele (priorité) kwa mwathirika na familia ya waathirika. Inataka pia kurekebisha (réparer) uharibifu /vilivioharibika, makosa mabaya, na kuleta uponyaji (guérison) kwa victime, mkosaji, familia na jamii.

Tunawahimiza makutaniko, serikali na wafanyabiashara kuunga mkono mipango ya kupungua (programmes de rééducation) ambayo inaruhusu wale ambao wamefanya makosa kupata mashauri, elimu /mafundisho (d'éducation), mafunzo ya ujuzi (formation professionnelle), huduma za jamii (services communautaires), na msaada mwingine ili kuwasaidia kuwa wamemba kikamilifu (membres à part entière) ambao wanachangia (contribuer) ku jamii (société). Tunasisitiza wa raia kushirikiana na polisi katika jamii za ndani /mitaa (locale) ili wauunde (créer) njia mbadala (alternatives) ambazo zinasisitiza (mettent l'accent) malipo (rétribution) badala (plutôt que) ya kurejeshwa (restauration).

D. Adhabu/Hukumu ya Kifo/Lufu

Ahadhi yetu kwa heshima ya asili (inhérentes) na bei /thamani ya kila mtu na msimamo wetu wa kihistoria kama Muungano wa Methodisti unatulazimisha kupinga (opposer) adhabu /azabu ya kifo (peine capitale) na kuhukumiwa kifo. Azabu ya kifo ni hukumu ya kuuawa kwa mtu aliyehukumiwa kisheria.

Kwa kusikitisha, azabu /adhabu ya kifo inazalisha kupoteza maisha ya binadamu na kuchukua kwa makusudi maisha ya mwengine. Zaidi ya hayo, utowaji (l'administration) wa adhabu ya kifo una kamata /gusa sana watu wanaoishi katika umasikini, wale wasiojifunza kabisa, watu wa jamii za rangi na kabilia yanaoishi pembeni /pambizoni (marginalisées), na watu wenye ulemavu wa akili (troubles mentaux). Zaidi ya hayo, maendeleo ya kisasa katika teknolojia yameonyesha kuwa namba kubwa (nombre important) ya watu wanahukumiwa kwa makossa (à tort) kwa hualifu (crime) ambayo wameshitakiwa. Ukosefu wa haki (injustices) huo huo unatuita kuhoji / kujuliza (nous interroger) kuhusu matumizi ya haki ya adhabu ya kifo na ushirika wake na haki ya msingi ya utendaji ya haki (juste) na sawa (égal) mbele ya sheria.

Kwa hiyo, tunaomba kumalizisha kabisa /kukomesha azabu ya kifo na tunawahimiza (exhorter) watu na makutaniko kujijulisha (s'informer) kuhusu hali ya kihistoria ya Kanisa la Muungano Wa Methodisti na watangulizi wake, hasa (en particulier) Kanisa la Muungano wa Mandugu la Kiinjilisti (EUB). Zaidi ya hayo, tunawauliza wachungaji na makanisa kujitolea kuwatumikia wale ambao wamepoteza wapendwa kwa uhaliwa wa jeuri (crimes violents) na kuunga mkono familia bila hukumu wakati wanapitia mahitaji mingi inayopambana (concurrentes) ya haki, huruma na uponyaji (guérison).

E. Haki /Sheria ya Uhalifu (Justice Pénale)

John Wesley alipigia kampeni bila kuchoka kwa ajili ya kuboresha hali ya wafungwa. Mara moja, katika kipindi cha miezi tisa, alihubiri angalau (au moins) mara 67 katika buloko /gerezani mbalimbali. Alionyesha sikitiko sana /akatompola juu ya hali mbaya ambazo wafungwa wengi waliishi katika muda ya maisha yake. Wakati tunadai (revendiquer) urithi huu (cet heritage), tunathibitisha utawala wa sheria (primauté du droit), uhakikisho (garantie) wa uhuru wa kiraia na haki, na nafasi sawa (égalité d'accès) la haki kwa watu wote. Tunashutumu (condemner) utekelezaji (application) wa ubaguzi au matumizi mabaya ya nguvu kwa sababu ya kabilia, ukabilia, lugha ya asili (langue maternelle), nchi ya asili (pays d'origine), matatizo ya kiuchumi (handicaps économiques), jinsia (genre), mwelekeo wa

kijinsia (orientation sexuelle), ulemavu /bukilema au hali ya uraia (statut de la nationalité). Tunasisitiza /tunakankamisha (encourager) ufuutiliaji (surveillance) wa utaratibu kwa ubaguzi na upendeleo katika mifumo yote ya haki la jinai (systèmes de justice pénale). Tunaunga mkono zaidi upatikanaji (accès) wa uwakilishi wa kisheria (avocat) wenye uwezo (compétent) kwa watu wanaoshitakiwa na /au wanahukumiwa kwa vitendo nya uhalifu (actes criminels).

Tunaamini kwamba wahalifu (criminel) wanapaswa kuwajibika (être tenus responsables) kwa vitendo nya uhalifu, hasa/zaidi wale ambao husababisha kupoteza maisha au riziki (moyens de vivre), kwa hiyo tunaunga mkono hatua zinazozua (prévenir), kuzuia (décourager) au kuondoa uhalifu, na kuweka mbali (écart) wahalifu hatari (criminel dangereux). Wakati tunasisitiza juu ya uwajibikaji, sisi pia tumejitolea kuhukumiwa kwa haki na kwa uwiano na kwa matibabu ya kibinadamu ya wale waliofungwa. Tunaunga mkono sana mipango (programmes) katika magereza /buloko yaliyopangwa kukuza kutengenezwa upya / ukarabati (réhabilitation) na kurejesha (réinsertion) wafungwa. Hatuamini kwamba mabuloko /magereza yanapaswa kuwa makampuni ya faida (entreprises à but lucrative).

Katika jamii zetu, Tunaunga mkono hatua (mesures) zilizopangwa kupiganisha (combattre) sababu ya msingi za uhalifu (crime), ikiwa ni pamoja (y compris) na umasikini na ukosefu wa fursa za kusoma, shughuli za burudani (activités récréatives), matibabu / matunzo ya madawa ya kulevyu na ushauri, huduma (service) za afya ya akili (santé mentale), na mafunzo ya kazi. Tunaunga mkono mipango (initiatives) iliyoundwa na kukuza mahusiano (relations) kati ya polisi na wanachama (membres) wa jamii ya ndani (communautés locales). Zaidi ya hayo, tunahimiza /tunakankamisha jitihada (efforts) za kuwarudisha watu ambao wameachiliwa kutoka buloko /gerezani kurudi tena kwenye jamii (communauté), ikiwa ni pamoja (y compris) na utoaji wa nafasi ya kazi (opportunités d'emploi), kurejeshahaki (rétablissant) za kupiga kura (droit de vote) na, ikiwa inafaa, kuifunga kumbukumbu za makosa ya jinai (sceller les casiers judiciaires).

Tunahamasisha /tunakankamisha (encourager) makanisa kuwa katika huduma (ministère) pamoja na wale waliofungwa, kutetea /kusemea watu hawa pamoya na kuomba marekebisho (réforme) ya haki ya jinai vilevile. Kama watu wenye kusamehewa, Wakristo wanapaswa kupambana na unyanyapaa /kukataliwa (rejeté) mara kwa mara unaohushishwa na watu ambao wamekuwa gerezani. Tunapongeza (féliciter) Muungano wa Methodisti wengi kwa wao kujilingiza (s'impliquer) katika huduma (ministères) za gerezani zinazozingatia ibada (culte), mafundisho na ukarabati (réhabilitation).

F. Vita na Huduma ya Jeshi (Guerre et Service Militaire)

Kanisa inahuzunishwa /inasikitishwa kwa jambo la /mambo ya vita na aina nyingine zote za mapambano ya kikatili (conflits violents) na inahimiza (exhorter) kusuluhishwa migogoro (règlement des conflits) yote kwa nji ya amani (voie pacifique). Tunatamani siku ambayo hakutakuwa vita tena na watu wanaishi pamoja kwa amani na haki.

Tunakataa matumizi ya vita kama chombo cha sera za kigeni (politique étrangère) na kusisitiza kwamba kila aina (moyens) ya amani na kidiplomasia ya kutatula (résolution) imefika ku mwisho (épuisé) mbele/kabla ya kuanza mapambano/machafuko ya kivita. Vilevile, tunapinga (opposer) utegemeo (recours) inayoongezeka (croissant) kwa tendo la kumushambulia adui yako ili kumzuia asitumie silaha/bundiki (frappes préventive) isipokuwa (à moins) iwezekanavyo yale mashambulizi yaonyeshwe (démontrer) kulinganisha (proportionnées) na jibu (riposte), iwe/ikuye na mpaka (limitées) kwa wingi wa vifo nya wanadamu (victimes humaines), na kuchukuliwa kwa sababu ya vitisho nya wazi (menaces claires) na hatari kwa maisha ya binadamu. Tunahuzunika (déploré) kwamba katika

ulimwengu ambapo watu wengi wanaishi katika umasikini, serikali zinaendelea kuweka (consacrer) rasilimali kubwa (d'énormes ressources) kwa kutajiyarisha/kujandaa (se préparer) kufanya vita. Tunasumbuliwa (affliger) zaidi kwa ongezeko/kuenea (prolifération) za silaha za nyuklia (armes nucléaires) na kutoa wito sio tu kwa mwisho wa uzalishaji (production) yzao, lakini kwa kuondoa /kumalizika kwao kamili (élimination complète).

Wakristo wamepambana na suala la vita tangu wakati wa Yesu. Wakristo fulani wanasema kihistoria kwamba vita na vitendo vingine nya vurugu/ukatili havikubalike kamwe (jamais acceptables), wakati waamini wengine walisisitiza kwamba wakati ingine ni muhimu (nécessaire) kuchukua silaha katika kujitetea (se défendre) au kutetea wasiokuwa na hatia / makosa (innocents) na kuzuia mashambulizi yasipozuiwa, utawala uliopita kipimo (tyrannie) na mauaji ya kimbari (génocide).

Tunawahimiza wote Muungano wa Methodisti kuchunguza dhamiri /zamiri (propre conscience) zao na kutafuta kwa uangalizi mwongozo wa Mungu wakati wa mambo ya huduma (service) ya kijeshi (militaire). Tunaheshimu na kutoa msaada/usaidizi kwa wale wanaochagua huduma ya kijeshi kutokana na imani ya kibinafsi (foie personnelle) na kuwashimiza (exhorter) wafanye kazi zao kwa mujibu wa masharti (principes) ya imani ya Kikristo na kwa kulingana (en conformité) na sheria za Mkutano wa Geneva (Convention de Genève).

Tunaheshimu vilevile na kuunga mkono shahidi (témoignage) wa mpingavita (pacifistes) ambao dhamiri (consciences) zao na usadikisho wa kidini (convictions religieuses) unawazuia kufanya kazi katika jeshi au kuwazuia kuchukua majukumu (rôles) yasiyo ya kupambabana. Mizizi ya usadikisho mpinga-vita (pacifistes) hizo zimeanzishwa vizuri katika hali ya kihistoria ya Kanisa La Muungano wa Methodisti na ma baraza yake ya yaliomutangulia (ses prédecesseurs). Tunapinga huduma ya kijeshi ya kulazimishwa (service militaire obligatoire) na kuhimiza serikali kumalizisha /kukomesha desturi /mazoezi haya na, badala yake, kuruhusu wale wanaochagua kutumikia jeshi kukamilisha masharti ya huduma ya jamii au kuchangia katika njia zingine za ubunifu (manières créatives).

Kama kanisa, tunajitolea kuunga mkono watu wote wakati wanavyofikiria jinsi nzuri zaidi watapima kufanana mfano (exemple) usiyo na jeuri (non-violent) wa Yesu. Kanisa inaunga mkono na kuongoza wale wanaofanya kazi ya jeshi; waliokataa kujiunga na utumishi wa kijeshi kwa sababu ya dhamiri (opposants de conscience); wajeshi aliystaa fu (anciens combattants) wanaoishi na maumivu ya kimwili, kisaikolojia, kiroho, na maadili; na familia za watu walioathirika (affectées) na huduma ya kijeshi. Tunahimiza (exhorter) kanisa kuwashali (se préoccuper) na kufanya kazi kwa utaratibu wa haki kwa watu wote walioathirika (affectées) na vita, na kuhamasisha mpatanishi (rétablissement de la paix) na mabadiliko ya migogoro yasiokua na vurugu katika migogoro ya kimataifa na ya ndani (local).

HAKI ZA MSINGI NA UHURU (DROITS FONDAMENTAUX ET LIBERTÉS)

Tunatangaza (déclarer) kwamba watu wote, bila kujali hali (situation) yao au msimamo wa kijamii (position sociale), wanastahili kuwa na haki za binadamu na uhuru. Haki hizi ziko na msingi wake katika tendo la neema ya Mungu katika uumbaji (Mwanzo 1:27), na zinafunuliwa (révélés) kikamilifu katika mwili wa Yesu katika mapendo ya Mungu. Kama kanisa, tutafanya kazi kulinda haki hizi na uhuru ndani ya kanisa na kurekebisha /kubadilisha miundo (ma structures) ya jamii kwa ajili ya kuhakikisha kwamba kila mwanadamu anaweza kustawi (ku prospérer).

Kama ilivyolezwa katika Tamko la Kimataifa la Haki za Binadamu (Déclaration Universelle des Droits de l'Homme) na mikataba (traités) muhimu ya kimataifa, haki na uhuru

wa msingi inaingiza ndani haki ya uzima (droit à la vie), uhuru (liberté), na usalama pamoja na usawa mbele ya sheria na uhuru kutoka kizuijini (détention) kinyume cha sheria (illégal). Uhuru lingine inatia ndani haki za kesi ya haki (droit au procès équitable), faragha (vie privée), mkusanyiko wa umma (réunion publique), uhuru wa kujieleza (liberté d'expression), demokrasia, chakula na makazi /nyumba ya kalala (logement). Zaidi ya hayo, wafanyakazi wana haki ya kushiriki katika mazungumzo (négociation) ya pamoja, kupokea fidia /mushara usawa na kufanya kazi katika hali ya salama na afya.

Haki (droits) inaita majukumu (responsabilités). Tunawahimiza (exhorter) watu binafsi, makutaniko, na makundi zingine za kanisa kutetea /kusemea kwa nguvu sio kwa haki zao tu (non seulement leurs droits) wenyewe, lakini pia kwa haki za wale ambao hawana sauti au wale ambao sauti zao hazijisikike katika jamii. Serikali inapaswa kuwajibika (être tenus responsables) kwa kuhakikisha haki za binadamu na uhuru; majukumu (responsabilités) hayo yanatia ndani (comprennent) kuhakikisha kwamba watu wote wanapata elimu /majifunzo ya bei muzuri /nafuu, elimu /masomo ya juu, bila kujali umri /myaka, jinsia /mwanaume-ao-mwanamuke, kikabila, hali ya kiuchumi /muswelo au alama nyininge yoyote ya kugawa / kabula bantu (facteur de division).

Tunahukumu (condemner) majoribio yote ya kukataa /kukatalia watu binafsi (individus) haki zao za msingi au uhuru au kuwatoshua wanadamu heshima (dignité) yao na bei (valeur) yao ya ndani (inérantes). Kwa hiyo, tunakataa ndani ya kanisa na jamii pana pana (en général) tendo lolote la ubaguzi, chuki au ujeuri (violence) unaoelekezwa (dirigé) kwa watu binafsi au vikundi kulingana (sur la base) na asili ya kitaifa (origine nationale), ushirika wa kikabila (affiliation tribale), kikabila (ethnicité), umri /myaka, utambulisho wa jinsia (identité sexuelle), hali ya ulemavu (handicap), hali ya kiuchumi (condition économique), mwelekeo wa kijinsia (orientation sexuelle), ushirikiano wa kidini (affiliation religieuse) au mambo mengine yoyote. Zaidi ya hayo, tulipokabili (étant confrontés) na makossa ya kihistoria (torts historiques) yaliyotendewa (perpétrés) kwa watu wa kiasili (contre les peuples autochtones), watumwa wa Kiafrika, na makundi mengine yaliyotengwa (marginalisés), tunaomba (réclamons) waziwazi na moja kwa moja (franchement) kukiri makossa (confession) na toba /kutubu (repentance) pamoja na matendo halisi (concrètes) ya ulipaji /malipo fidia (réparations) ili kurekebisha (rectifier) aina za zamani na za kisasa la ukosefu wa haki (injustice) za kijamii (sociale).

A. Utunzaji wa Afya (Soins de Santé)

Tunathibitisha utunzaji wa afya kama haki ya msingi ya binadamu na tunatoa kiau /tunalapa kufanya kazi ili kupanua ufikiaji (élargir accès) wa aina zote za matibabu /matunzo, ikiwa ni pamoja na kuzuia (soins préventifs), matibabu /matunzo (thérapeutiques) na matunzo ya kupunguza maumivu (palliatifs). Nusu /kipande ya idadi (population) ya watu duniani hawana upatikanaji (accès) wa utunzaji wa afya, na population kubwa ya watu ambao wanakabiliana (faire face) na huongezo (augmentation) wa bei ya matibabu /matunzo yao pekee wala ya wapendwa wao, wakiwachochea /wakiwasukumia mu umasikini. Ili liweze kukabiliana na hali hii yenye kuhuzunisha, tunawahimiza (exhorter) Muungano wa Methodisti kuunga jithada (efforts) za kuunda /kupanga mifumo (créer des systems) ambazo zinatoa /inaleta ulinzi kamili wa afya kwa wote. Zaidi ya hayo, tunaamini kwamba kila mtu ana /eko na haki (droit) ya hali nzuri ya maisha, ikiwa ni pamoja (y compris) na chakula na maji ya kutosha /ya kwenneya, nyumba salama na mazingira mazuri za afya.

Utunzaji /huduma za afya kama haki ya binadamu pia ina maanisha kwamba kliniki, hospitali, na huduma (services) za matibabu inapaswa kupatikana kwa urahisi, ziwe bei nafuu /chipi na za sifa nzuri. Zinapashwa vilevile kupatikana wakati na mahali /ma fazi zinahitajika

na kupewa /kutolewa kwa usawa. Tunatoa wito kwa serikali, biashara, makanisa, na taasisi za kiraia kufanya kazi kwa kushirikiana ili kuhakikisha kwamba kila mwanadamu anapata huduma za kitiba (services médicaux) na matibabu (traitement).

Zaidi ya hayo, tunawaomba serikali za kitaifa na mashirika ya kimataifa ya afya na vikundi nya matibabu /utunzaji ili wafanye kazi kwa kushirikiana (en collaboration) na kwa haraka kwa ajili ya kupigana na magonjwa yaliyoenea /yaliozambalala (pandémies) sana kimataifa kama VVU / UKIMWI (VIH/SIDA), pamoja na kulipuka kwa /kipindupindu (épidémies) za magonjwa yanayoambukiza ambayo yanahatarisha afya na ustawi wa nchi na mikoa (régions) yote. Kama kanisa, tunaunga mkono hatua zingine na mipango (initiatives) ya kuboresha afya ya binadamu, kama vile uwekezaji (investissements) katika huduma (services) za kuzuia (préventifs), lishe bora (bonne nutrition), utafiti (recherche) unaoendelea katika kuzuia (prévention) magonjwa ya kuambukiza na matibabu /matunzo, afya ya mbele na nyuma ya kuzala /kujifungua, na matibabu /matunzo ya matumizi ya madawa ya kulevyu kufatana na mahitaji. Tunapongeza (féliciter) makanisa ambayo yanahuksika katika huduma (ministères) utunzaji wa afya (soins de santé) ya kijamii (communautaires).

B. Watoto na Vijana

Tunawaomba kanisa na jamii kusaidia na kutetea (préconiser) kwa ustawi wa watoto wote na vijana na usalama wao, ulinzi, kujisimamia mwenyewe (estime de soi-même pour s'assumer), elimu (éducation), na kushiriki (participation) katika maisha ya kanisa na jamii. Tunahukumu (condamner) mazoea /tabia ya uharibifu /kualabisha ya kutokujali (négligence), utendaji vibaya, kunyang'anwa, unyonyaji (exploitation), usafirishaji wa binadamu (trafic humain), matumizi ya watoto katika vita, na kifungo. Tunatambua kwamba wanaowatenda uhalifu (auteurs d'abus) au kuzihatarisha (mise en danger) kuwa katika nafasi (position) za nguvu (force). Tunawajibika (tenir responsables) kwa vitendo vyao, ikiwa ni wazazi na familia, walimu, wachungaji (pasteurs), au viongozi vya makusanyiko au vya umma (public). Tunaomba kanisa kuwa na msimamo imara (s'opposer fermement) dhidi (contre) kizuijini cha watoto (détention d'enfants), na tunapinga (opposer) sera ambazo zinakataa haki za msingi kwa vijana au kutengwa kwao kulingana na utambulisho (identité) wa jinsia (sexuelle), ukabila (ethnie), uwezo (capacités), hali ya kiuchumi, mwelekeo wa kijinsia (orientation sexuelle), hali ya uhamiaji (statut migratoire), dini au kitaifa ya asili (origine nationale). Zaidi ya hayo, tunawahimiza watu katika nafasi za mamlaka na nguvu kuunga mkono (soutenir) na kuhusisha (inclure) vijana katika kufanya maamuzi (prise de décision) na kuchangia zawadi zao katika ngazi zote (à tous les niveaux) za kanisa na jamii.

C. Wazee na Kuzeeka (Personnes Agées et Vieillissantes)

Wazee weko na zawadi nyingi za kutoa. Tunaomba kanisa, serikali, na makundi ya kiraia kutoa /kubapatia fursa (opportunités) inayoenendelea kwa wao kushiriki (participer) katika familia ya wanadamu na kuchangia (contribuer) kwa kazi ya Mungu duniani. Wazee pia wana /weko na haki ya usaidizi /msaada na ulinzi dhidi (contre) udhaifu /uzaiyu (vulnérabilités) wa kuzeeka, unaonyeshwa katika tofauti /achanisho za kiuchumi (économiques), mazoea (pratiques) yasiyo ya haki (injustes) ya urithi (héritage), kukosewa kwa afya ya umma (santé publique) inayofaa, na kupuuuzwa (négligence) kwa utaratibu (systémique) kulingana na jinsia, ukabila, uwezo na hali ya kiuchumi.

Tunawaomba kanisa, serikali, na mashirika ya kiraia (NGOs) kufanya (élaborer) na kutekeleza (appliquer) sera za kijamii na mipango inayojibu kwa mahitaji na haki za watu wanapokuwa wakubwa. Tunaunga mkono sera za kijamii (politiques sociales) zinazounganisha

(intègrer) wazee katika maisha ya jamii na kuhakikisha rasilimali (ressources) kwa ustawi wao, kama vile fursa (occasion) za ajira /kazi zisizo na ubaguzi (emploi non discriminatoires), fursa za elimu (possibilités d'éducation) na huduma (services), service za afya na nyumba zinazoweza kupatikana (logement accessibles), ulinzi kutoka kwa unyonyaji (protection contre l'exploitation) wa kiuchumi au wa kisaikolojia, matunzo ya mzee ya juu yanayotolewa kwa umma (soins aux personnes âgées de qualité et assistés publiquement). Tunathibitisha uwezo wa wazee kujitegemea wenywewe (autodétermination) ikiwa wakiishi bila kujitegemea mutu mwininge au katika familia au katika taasisi (institutions), na tunahukumu (condamner) uvunjaji ya sheria (violations) wa ubora wao (qualité de vie) wa maisha kwa kuwapa madawa isivyo lazimisha (médicaments inutiles) au vikwazo kwa ushiriki wao na haki ya kujiamulia/kujichagulia (droit de disposer/decider de soi-même).

D. Wanawake na Wasichana (Filles)

Tunathibitisha kwamba zawadi za wanawake na wasichana (filles) ziko muhimu (vitaux) kwa umbaji wa Mungu na kutoa /kuleta michango (contributions) kubwa kwa kanisa na jamii. Tunaunga mkono kwa fursa (chances) na haki (droits) sawa (égaux) kwa wanawake na wasichana wote, bila kujali asili ya kitaifa (origine nationale), rangi, ukabila, mwelekeo wa kijinsia (orientation sexuelle), dini, uwezo wa kimwili (aptitudes physiques) au hali nyingine.

Ili kuhakikisha haki hizi, tunawasihi (implorer) kanisa, serikali, na taasisi za kiraia (NGOs) kuunda (élaborer) miundo (structures) na sera (politiques) zinazofaa (équitables) na kutambua bei /thamani, hekima (sagesse) na wasiwaso (préoccupations) ya wanawake. Wanawake wote wako na haki ya fursa sawa (l'égalité des chances) za elimu (éducation), ulinzi (protection) wa miili yao, haki ya uzazi, haki na majukumu (droits et responsabilités) za wazazi, kazi, na fidia /mushaira (rémunération) na kukuza (promotion) sawa et (équitables).

Tunathibitisha heshima (dignité) na bei /thamani (valeur) ya wanawake na wasichana (filles) wote na tunawahimiza (exhorter) kanisa, serikali, na mashirika ya kiraia (ONGs) kukuza (promouvoir) uwezo wao wa uongozi (potentiel de leadership) na kuongeza fursa (opportunités) zao za kutoa uongozi (ku diriger) katika sehemu (aspects) zote za maisha zao za kanisa na za kijamii. Tunaomba makundi (organismes) hiyo ili kuhakikisha haki zao za kuishi bila wasiwaso (à l'abri) kutokana na matarajio (espérances) ya kijinsia (sexospécifiques) ambayo inapunguza maendeleo (entravent développement) yao kamili kama /sawa wanadamu na kwa kusumbuliwa (harcèlement), ubaguzi, vurugu /unyanyasaji, ugonvi nyumbani au kutendwa vibaya kazini, usafirishaji wa binadamu (traite des humains), na aina nyingine za unyanyasaji /utendaji vibaya wa kijinsia kwa wote nyakati /wakati na maeneo /fazi zote. Kwa sauti ya nguvu /mkali iveau, tunahimiza (exhorter) kanisa na ma organismes yote ya kisiasa na kiraia kutekeleza (à adopter) sera zinazoendeleza (favoriser) na kulinda hali na jukumu (statut na rôle) la wanawake na wasichana (fille) katika kila sehemu ya maisha ili waweze kustawi na kuchangia zawadi zao kwa ustawi wa jamii.

E. Wanaume na Wavulana (Garçons)

Tunathibitisha kwamba wanaume na wavulana (garçons) wanatoa /wanaleta michango makubwa kwa kanisa na jamii. Tunaunga mkono fursa sawa (égalité des chances) kwa wanaume na wavulana (garçons) bila kujali asili ya taifa, rangi, ukabila, mwelekeo wa kijinsia, dini, uwezo wa kimwili au hali (caractéristiques) nyingine.

Ili kuhakikisha haki hizi, nafasi (opportunités) na ulinzi, tunahimiza (exhorter) kanisa, serikali, na taasisi za kiraia (ONGs) kuunda (élaborer) miundo (structures) na sera (politiques) zinazofaa ili kuhakikisha kwamba heshima (dignité) na bei /thamani (valeur) ya wanaume na

wavulana (garçons) wote zimetambuliwa (reconnues) na kuthibitishwa (affirmées). Tunaomba tena haki za wanaume na wavulana (garçons) inapaswa kulindwa katika elimu /majifunzo, kazi, fidia /mushaara na promotion, paamoya na haki (droits) na majukumu (responsabilités) za wazazi (parents).

Tunathibitisha haki za wanaume na wavulana kuishi bila wasiwasi za kusumbuliwa (harcèlement), kutendewa vibaya /unyanyasaji, ubaguzi, unyanyasaji /ugonvi wa nyumbani au wa kazi, usafirishaji wa binadamu, na matarajio ya kiume (attentes sexistes) ambayo zinapunguza (limitent) maendeleo yao kamili (plein développement) kama wanadamu. Tunawahimiza /tunawakankamisha kuunda fursa (création des opportunités) kwamba uwezekano wao (leur potentialité) wa uongozi (ya leadership) utunzwe vizuri ili waweze kustawi na kuchangia zawadi zao kwa ustawi wa jamii.

F. Jamii ya Kienyeji, ya Asili na Wenyeji wa Asili wa Australia

Tunaunga mkono haki za jamii kienyeji (communautés autochtones), ya asili (native indiennes) na wenyeji wa asili wa Australia (aborigènes) na kuthibitisha kwamba, kama watu wote, wanapaswa kupewa haki za msingi zilizotolewa katika Tamko la Kimataifa la Haki za Binadamu. Tunashutumu (condamner) vitendo vya mauaji ya kimbari (génocide) contre watu wa kiasili na tunatoa wito kwa mikataba (traités) na mapatano (contrats) kati ya serikali na watu wa asili popote duniani ili iweze kuheshimiwa (respectés) na kutekelezwa (appliqués).

Tunajunga na watu wa asili na makabila kwa kuomba kwamba haki zao za kutekeleza (exercer) utawala (souveraineté) wa taifa (nationale) ziheshimiwe na serikali na mahakama (tribunaux). Tunaunga mkono juhudhi (efforts) za watu wa kiasili kuimarisha (revitalizer) lugha (langues) zao na tamaduni (cultures) katika juhudhi za pamoja (efforts concertés) za kuwengiza ndani /kuwaweka katika jamii (sociétés) za wengi ambaio zimetawala (majorité). Tunakubali kuwa watu kienyeji, ya asili na wenyeji wa asili wa Australia weko na /wana haki ya kutawala udongo /ardhi zao, maji na rasilimali nyingine, na tunashutumu (dénoncer) majaribio (tentative) yoyote ya kukamata rasilimali hizi kwa nguvu au kuondoa /kufukuza watu wa asili kutoka maeneo (territoires) zao.

G. Wahamiaji (Migrants), Wahamiaji (Immigrants) na Wakimbizi (Réfugiés)

Tunathibitisha heshima, bei /thamani na haki (droits) za wahamiaji (migrants), wahamiaji (immigrants) na wakimbizi (réfugiés), ikiwa ni pamoja na watu waliokimbia makaji (wa déplacées) na wasio na uraia (apatrides). Kwa kufanya hivyo, tunakubali kwamba dunia leo inakabiliwa (faire face) na mgogoro (crise) usiojawahi (sans précédent) kuhusiana na uhamisho (déplacement) wa idadi kubwa (grand nombre) ya watu kutokana na mambo kama vile vita vinavyoendelea na vita vingine, hatua za kigeni (interventions étrangères), njaa na njaa iliyoenea (famine et faim généralisées), kuongezeka kwa joto duniani na mabadiliko ya hali ya hewa, na kushindwa kwa taifa kama serikali (l'incapacité des États nations) kwa kulinda na kuwajali watu wao.

Tunatambua kwamba watu waliokimbia makazi /maekalo yao (wa déplacés) weko katika hatari (vulnérables) sana hasa (particulièrement) wakati ya ukimbizi wao kati ya inchii mbili (statut intermédiaire) mara kwa mara unawapa ulinzi (protections) na manufaa (avantages) machache, na kuwaacha wenye kufunguliwa (exposer) ku unyonyaji (exploitation) na unyanyasaji /jeuri (violence) na kutendewa vibaya. Tunawahimiza (exhorter) Muungano wa Methodisti kuwakaribisha wahamiaji, wakimbizi, katika makutaniko yao na kujitolea kutoa msaada halisi, ikiwa ni pamoja na usaidizi wa kusafiri na sera za uhaniajji mara nyingi, na msaada wa kupata chakula, nyumba, elimu /masomo, kazi na aina nyingine za msaada.

Tunapinga sheria na sera zote ambazo zinajaribu kuwafanya kuwa wahalifu (criminaliser), kuwafanya wasiwe na ubinadamu /utu (déshumaniser) au kuazibu (punir) watu wenyewe (individus) na familia zao kulingana (sur base) la hali zao kama wahamiaji au wakimbizi. Zaidi ya hayo, tunalamikia jitihada /jaribio (tentatives) za kuwazuia kifungoni (détention) watu waliokimbia makazi (déplacées) na kuwashikilia (enfermer) katika hali mbaya na zisizo za usafi (insalubres). Tunapinga (opposer) sera ambazo zinahitaji kutenganisha (séparation) familia, hasa /zaidi wazazi na watoto wadogo, na tunapinga kuwepo (existence) kwa vituo vya kufungwa (centres de détention) kwa faida (à but lucratif) kwa kusudi hayo.

H. Watu Wenye Ulemavu /Kilema (Personnes Handicapées)

Tunathibitisha utu /bumuntu kamili na kukubali zawadi za watu wanaoishi na ulemavu /kilema. Tunatowa mwito kwa kuondoa /kumalizishwa kabisa (élimination) vikwazo vyote (obstacles) vinavyozua watu wenye ulemavu kushiriki (participer) katika kikamilifu katika maisha ya makutaniko ya ndani (congrégations locales) na jamii kubwa (société en général). Ingawa hakuna neno moja lilitopata kukubalika /kuitikiwa ulimwenguni popote katika uhusiano (connexion) wetu wa kimataifa (mondiale), “watu wenye ulemavu” inamaanisha (fait allusion) kundi kubwa la watu wanaoishi na hali (conditions) au changamoto (défis) mbalimbali /zakwachana za kipekee kuhusu ufahamu (cognitifs), kimwili (physiques), ukuzi (développementaux), hisia (sensoriels), neva (neurological), akili (intellectuels), na kisaikolojia (psychologiques).

Tunaomboleza (déplorer) kwamba kanisa mara nydingi ilizarau /linyanyapaa na kubagua watu wenye ulemavu/kilema kwa kulazimisha (en imposant) kibandiko /kitambulisho (étiquettes) ilicho na maana mbaya isoyofaa (à connotation négative), kwa kukosa kuwapa nafasi (pas de place) katika maisha ya kanisa kwa ajili ya uzima kamili wa watu wa Mungu, na kwa kutafsiri (ku interpreter) maneno kama hizi “vipofu/ bipofu”, “vilema /bilema” “na “viziwi /biziwi” “kwa namna ya kuwa zarau /dharau. Kwa sababu hii, watu wenye ulemavu mara nydingi wanafukuzwa (rejetés) au wana shushwa bei (sous-estimées), katika kanisa na katika jamii za kiraia (société civile). Kwa kujibu, tunaita kanisa kutubu, kusikiliza kwa bidi (écoute sincère), na huduma ya ushirikiano (ministère collaborative) na watu wenye ulemavu /kilema ili waweze kuchangia hekima (sagesse) na zawadi zao kwa ujumbe (mission) na huduma (ministère) ya makutaniko ya ndani na vikundi vingine vya kanisa.

Tunatoa wito kwa viongozi wa jamii ya kiraia, biashara na wa serikali kufanya kazi kwa ajili ya kutosha /kuondoa vikwazo vyote na kutoa /kuleta nafasi (possibilité) kwa wale wenye ulemavu /kilema kufanya michango yao ya kipekee kwa jamii nzima. Tunawaita kwa ulinzi wa haki za watu wote wenye ulemavu, ikiwa ni pamoja na haki za utunzaji wa afya, kazi /ajira, majifunzo /elimu, makazi /maekalo (logement) na usafiri, na kukatala ubaguzi (non-discrimination).

I. Mwelekeo wa Kijinsia (Orientation Sexuelle) na Utambulisho wa Kijinsia (Identité de Genre)

Kwa sababu watu wote weko na bei takatifu na baadhi (certains) ya haki za msingi za kibinadamu (droits humains fondamentaux) inayostahili kutolewa kwa kila mutu, tunajitolea kuunga mkono haki (droits), uhuru (libertés) na ulinzi (protection) sawa (égaux) kwa watu wote, bila kujali (sans considération) mwelekeo wa kijinsia (orientation sexuelle) au utambulisho wa kijinsia (identité sexuelle). Masuala yaliyo wazi (claires) ya usawa (égalité) na haki (justice) yanaonyeshwa katika kulinda madai (protection des revendications) ya haki (légitimes) ya wale walio na rasilimali (ressources) za nyenzo (matérielles) ziliogawanyika (partagées), pensheni (pension), mahusiano ya mlezi (relations de tutelle), mamlaka

ya uwakilishi ya wawili (procurations mutuelles), na madai mengine ya kisheria (autres revendications légitimes) kuhusu mahusiano ya mikataba (relations contractuelles) ambayo yanahusisha michango (contributions), madaraka na madeni ya pamoja (responsabilités et obligations communes), na ulinzi wa sawa mbele ya sheria (protection égale devant la loi). Zaidi ya hayo, sababu katika inchi nyngi /mingi watu walio wachache kimapenzi / kingono na kijinsia (minorités sexuelles et de genre) wanaathiriwa kwa kiasi kikubwa (sont affectées de manière disproportionnée) na unyanyapaa /uzarau (stigmates) wa kijamii, ubaguzi, kulazimishwa (coercition) na unyanyasaji /kutendewa vibaya (violence), tunaomba makanisa, serikali, biashara, na mashirika ya kiraia (ONGs) kufanya yote katika uwezo wao wa kupambana na utendaji yasiyo ya haki (injuste) na kukuza (promouvoir) haki sawa (égalité des droits) na ulinzi (protections) kwa wote.

J. Dini Ndogondogo / Wachache wa Kidini (Minorités Religieuses)

Tunathibitisha haki za wachache wa kidini kuabudu kwa amani na kutenda imani yao bila ya hofu /woga (boka) ya ubaguzi au mateso /kusumbuliwa (persécution). Tunashutumu (condamner) vitendo kutoka kwa mtu yeyote, kikundi au shirika ambalo kinavunjia heshima au kudharau /kuzarau wale walio na imani nyngine. Kama Wakristo, tunachukulia mtazamo kwa vitendo vile kuwa kinyume na amri ya Yesu ya kumpenda jirani yako.

Tunasisitiza (exhorter) serikali, biashara, makanisa, na taasisi nyngine katika jamii za kiraia kuchukua hatua za kudumisha /kuchunga (préserver) na kulinda haki za watu wote wa kidini. Tunakataa aina yoyote ya ubaguzi na kukosa kuvumiliana kwa wachache wa kidini, ikiwa ni pamoja na sheria zinazozuia mavazi ya kidini na alama, na taarifa (déclarations) kutoka kwa viongozi wa umma (d'agents publics) ambazo zinachochea kutovumiliana, chuki na unyanyasaji (violence). Tunatoa wito kwa vyombo vyaya habari viliviojibika kuhusu habari za kidini na tunapinga /tunahukumu usambazaji wa maoni yasiyofaa na uongo juu ya dini ndogondogo /wachache wa dini.

Tunapendekeza (endosser) haki za watu wote wa dini kutumia (pratiquer) imani zao (leur foi), bila kujali /uhuru kutoka vizuizi visiolazimishwa wala kustahili vyta kisheria, kisiasa, na kifedha /kifeza. Tunaunga mkono vilevile haki ya watu binafsi kuchagua imani yao wenyewe, na tunakataa majoribio ya kulazimisha watu imani isiyo yao au kuwapotosha ili waingie au kusalia ndani ya mila ya dini hata kama wameamua kuacha. Dini ya kibinadamu haipashwe kutumiwa kupinga /kukalia mutu haki za msingi za kibinadamu.

**FAITH
JUSTICE
PEACE**

CHURCH & SOCIETY

The United Methodist Church

Living FAITH Seeking JUSTICE Pursuing PEACE

CREATED FOR: The General Conference 2024